



УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТА НА ПРЕВОЗНИЦИТЕ ВО ПАТНИОТ СООБРАЌАЈ ВО ДОМАШЕН И ВО МЕЃУНАРОДЕН ТРАНСПОРТ

TERMS & CONDITIONS CARRIERS LIABILITY INSURANCE INTERNATIONAL AND INLAND ROAD TRANSPORT

Дел I

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Овие Услови се применуваат за осигурување на превозникот од одговорност за штети на пратки во патниот сообраќај во домашен и во меѓународен транспорт.

Одделни изрази употребени во овие Услови значат:

Осигурувач – Акционерско друштво за осигурување и реосигурување МАКЕДОНИЈА Скопје – Виена Иншуренс Груп – правно лице со кое е склучен договорот за осигурување.

Договорувач на осигурувањето – правно лице што со осигурувачот го склучува договорот за осигурување и има обврска да ја плати премијата.

Осигуреник – превозник, правно лице што е регистрирано за вршење на дејноста во патниот сообраќај во согласност со важечките прописи во Република Северна Македонија, односно кое поседува лиценца за вршење домашен и/или меѓународен превоз на стоки.

Трето лице – лице што не е субјект на договорот за осигурување, односно лице чија одговорност не е покриена со ова осигурување и лице што со осигуреникот склучило договор за превоз.

Сума на осигурување – највисокиот износ, горната граница на обврската на осигурувачот по осигурен случај.

Премија – износ што се плаќа за осигурување врз основа на договорот за осигурување.

Полиса – доказ/документ за склучено осигурување – договор за осигурување.

Осигурен случај – иден, неизвесен штетен настан, независен од исклучивата волја на осигуреникот, кој има како последица настанување на штета за која надомест би можело да бара трето оштетено лице.

ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

ПРЕДМЕТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 2

Со овие Услови се осигурува одговорноста на превозникот во патниот сообраќај (кон корисниците на превозот) за докажана целосна или делумна физичка загуба, оштетување или задоцнување на пратките во домашен и/или во меѓународен превоз, стварно преземени на превоз со товарен лист или договор, во обем и покритие наведено во полисата за осигурување на одговорноста на

PART I

INTRODUCTORY PROVISIONS

Article 1

These Terms and Conditions apply for covering the carriers' liability for loss of or damage to a load or goods transported by road.

Definitions as used in the insurance contract:

The Insurer – Joint Stock Company for Insurance and Reinsurance MAKEDONIJA Skopje - Vienna Insurance Group – a legal entity as one party of the insurance contract.

The Policyholder – a legal entity which has signed the insurance contract with the Insurer and has an obligation to pay the premium.

The Insured – The Carrier, a legal entity which is registered to accept goods for carriage by road following the legal requirements and regulations applied in the Republic of Macedonia and which is a licensed carrier for domestic and/or international carriage of goods by road.

Third Party – a person not being a subject of the insurance contract or a person whose liability is not covered by the insurance contract and a person who contracts for the services of the Carrier – The Insured.

Sum Insured – a sum of money of the highest amount – the utmost limit of indemnity (insurance benefit) for any insured event.

Insurance Premium – an amount of money payable for the insurance cover under the terms and conditions of the insurance contract.

Insurance Policy – a document/an evidence confirming the entering into insurance contract.

Event Insured – any future and uncertain incident the occurrence of which irrespective of the sole will of the Insured may cause loss or damage giving rise to a claim, the indemnity for which may be claimed by the third party.

GENERAL PROVISIONS

SUBJECT OF INSURANCE

Article 2

Within these terms and conditions in the Insurance Policy, it protects a carrier who operates using contracts of carriage against their liability, in terms of these contracts, for physical loss of or damage to or delay in delivery of shipment, whether total or partial which has been proven so during domestic and/or international transport of the actually taken goods ac-



превозниците во патниот сообраќај во домашен и во меѓународен транспорт во согласност со член 3 од овие Услови.

Со овие Услови не е осигурена вондоговорната одговорност на осигуреникот, доколку поинаку не се договори и наведе во полисата за осигурување.

Во согласност со овие Услови се смета дека стоката е предадена на превоз само ако тоа може да се докаже со соодветна превозна исправа – товарен лист или договор за превоз.

Покритието во согласност со овие Услови, склучено за осигурување на одговорноста на превозникот во меѓународен транспорт, по автоматизам ја покрива и одговорноста на превозникот во домашен транспорт. Влечно возило е секое возило опремено со мотор за придвижување, наменето да извршува самостоен превоз на стока и/или да влече приколка/полуприколка и е регистрирано како влекач или како товарно возило.

Влечното и приклучното возило, во смисла на овие Услови, се сметаат како едно возило.

accompanied by bill of lading or shipping documents under the scope of cover set by this insurance policy in accordance with the provisions of the Article 3 hereof.

The Insurance Policy shall not cover any liability of the carriers which has not been stipulated by the contract, unless otherwise agreed upon and stated within this Insurance Policy.

Within the terms and conditions in the Policy it is considered that the goods have been taken over to carry by the carrier only if the transport document has been issued which may evidence the respective transportation including bill of lading or contract for carriage of goods. The Insurance Policy covers the liability of the carrier for international carriage of load or goods by road and automatically provides coverage for domestic carriage of goods. A truck or lorry is any of various forms of motor vehicle for carrying goods, usually consisting of a single self-propelled unit/single-unit trucks, articulated vehicles but also often composed of a trailer and/or semi-trailer vehicle hauled by a tractor unit which has been registered as cargo carrying vehicles. Under these terms and conditions, the tractor unit and the trailer are regarded a sole vehicle.

УТВРДУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТА

Член 3

Осигурувачот ќе ги надомести сите износи што осигуреникот (превозникот чија одговорност е осигурена) треба да ги плати по основа на одговорност на превозникот во смисла на член 2 од овие Услови, освен штетите настанати од причините наведени во член 5 и 6 од овие Услови.

Одговорноста на осигуреникот (превозникот) се утврдува според одредбите на овие Услови и:

1. Законот за превоз во патниот сообраќај (Сл. весник на РМ бр. 68/04, 127/06, 114/09, 83/10, 140/10, 17/11, 53/11, 6/12, 23/13, 120/13, 163/13, 187/13, 42/14, 112/14, 166/14, 44/15, 97/15, 124/15, 129/15, 193/15, 37/16, 71/16, 64/18, 140/18 и 163/18 и Сл. весник на РСМ бр. 275/19 со сите подоцнежни измени и дополнувања);
2. Законот за договори за превоз во патниот сообраќај (Сл. весник на РМ бр. 23/2013 и бр. 156/2015, со сите подоцнежни измени и дополнувања);
3. Законот за облигационите односи (Сл. весник на РМ бр. 18/2001, 04/02, 05/03, 85/08, 81/09, 161/09 и 123/13 со сите подоцнежни измени и дополнувања);
4. Конвенцијата за договорите за меѓународен патен превоз на стоки (ЦМР) од 1956 година и Протоколот кон Конвенцијата за договорите за меѓународен патен превоз на стоки (ЦМР) од 1978 година (Одлука на Владата на РМ – Сл. весник на РМ бр. 8/1994 и нотификација кај депозитарот на Конвенцијата од 12.6.1997 г. и 20.6.1997 г.).

DETERMINE THE LIABILITY

Article 3

The Insurer shall compensate all costs which the Insured (the carrier the liability of which has been insured) has to pay in regard to their liability as mentioned in the above article 2 of this Insurance Policy but excluding losses or damaged caused by circumstances stated within articles 5 and 6 hereto.

The determination of the liability of the insured (carrier) is governed by the provisions set in this Insurance Policy and the legal regulations below:

1. The Law on Road Transport ("Official Gazette of RM", issues no. 68/04, 127/06, 114/09, 83/1068/04, 127/06, 114/09, 83/10, 140/10, 17/11, 53/11, 6/12, 23/13, 120/13, 163/13, 187/13, 42/14, 112/14, 166/14, 44/15, 97/15, 124/15, 129/15, 193/15, 37/16, 71/16, 64/18, 140/18 и 163/18 and "Official Gazette of RNM", issue no. 275/19 and any additional amendments thereof).
2. The Law on contracts of transport by road services ("Official Gazette of RM", issues no. 23/2013 and 156/2015, including any additional amendments thereof).
3. The Law on Obligations ("Official Gazette of RM", issues no. 18/2001, 04/02, 05/03, 85/08, 81/09, 161/09 и 123/13 and any additional amendments thereof).
4. Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR) since 1956 and the Protocol to the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road (CMR) since 1978 (Decision issued by the Government of RM – Official Gazette of RM, issue no. 8/1994 and notification to the Convention Depository as of 12.06.1997 and 20.06.1997).



ЛИМИТ НА ПОКРИТИЕТО (СУМА НА ОСИГУРУВАЊЕ)

Член 4

Осигурувачот ќе ги надомести, во рамките на сумата на осигурување наведена во полисата, износите што осигуреникот според овие Услови треба да ги плати на трети лица за штети предизвикани по поединечен штетен настан / осигурен случај.

Сумата на осигурување наведена во полисата за осигурување, намалена за дозволен кусок (кало, растур, расипување, кршење, евапорација и сл.) во зависност од видот на стоката, како и износот на договорената одбитна франшиза (самопридржај) е горна граница на обврските на осигурувачот по еден осигурен случај, па и тогаш кога за штетата одговараат повеќе лица чија одговорност е покриена со ова осигурување.

Надоместот од осигурувањето, без оглед на бројот на оштетените лица, кај делумна или тотална штета, е ограничен по еден штетен настан на:

1. 8,33 СПВ – специјални права на влечење (SDR – Special Drawing Rights) по килограм бруто-тежина на изгубената или оштетена стока ако се превезува со примена на Конвенцијата за договорите во меѓународен патен превоз (ЦМР Конвенција), ако поинаку не е договорено.
2. Износот на штетата за кој превозникот одговара поради целосно губење или оштетување на стоката, освен ако докаже дека не е виновен, во домашен транспорт не може да биде поголем од износот што производителот би бил должен да го надомести доколку стоката предадена на превоз е загубена (член 62 став 1 и 2 од Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај – Сл. весник на РМ бр. 23/2013 год. и член 24 став 1 од Законот за изменување и дополнување на Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај – Сл. весник на РМ бр. 156/2015 год.).
3. Износот на штета за која превозникот одговара поради кусок на стоката дадена на превоз во домашен транспорт не може да надмине 50,00 денари по килограм (член 24 став 2 од Законот за изменување и дополнување на Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај, Сл. весник на РМ бр. 156/2015 год.).
4. Покрај наведените износи во став 3 на овој член 4 од Условите, превозникот и во меѓународен и во домашен транспорт има право на надомест на превозината, трошоци настанати во превозот на стока и царина, и тоа во целост во случај на потполно губење, а во случај на делумно губење, во сооднос според загубата, и тука не влегуваат никакви други отштети (член 23 став 4 од Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стока – ЦМР и член 24 став 3 од Закон за изменување и дополнување на Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај, Сл. весник на РМ бр. 156/2015 год.).

LIMITS (SUM INSURED)

Article 4

The Insurer will indemnify the Insured, up to the amount specified as Sum Insured in the Policy for any costs and expenses which the Insured under these Terms and Conditions is obliged to pay to third parties, against liability for loss or damage arising from any loss event or occurrence.

The Sum Insured is the amount set out in the Policy and reduced by the allowed amount of shortage in weight (outage, ordinary leakage and breakage, or ordinary wear and tear of or deterioration of or evaporation of the goods) in dependence on the type of the subject-matter insured, and the amount of the agreed retention represent the Insurer's maximum liability for loss or damage arising from one loss event or occurrence giving rise to a claim for which more than one persons are responsible against liability under this insurance Policy.

The compensation in respect of total or partial loss of goods irrespective of the number of damaged parties is limited to one loss event as follows:

1. 8.33 units of account per kilogram of gross weight short or damage (SDR – Special Drawing Rights) if the consignment is transported under the contract for the carriage of goods by road which the CMR Convention shall apply to unless otherwise specified.
2. The claim arising out of loss or damage which the carrier is liable for resulting in total loss of or damage to shipment unless the contrary is proven for inland road transport, shall not exceed the amount that the manufacturer will be responsible to pay compensation should the entrusted goods to carrier be lost (Article 62 paragraphs 1 and 2 of the Law on contracts of transport by road services – Official Gazette of RM, issue no. 23/2013 and Article 24 paragraph 1 of the Law Amending the Law on contracts of transport by road services – Official Gazette of RM, issue no. 156/2015).
3. The claim arising from loss or damage which the carrier is liable for resulting from weight short of entrusted goods to carrier for inland road transport, shall not exceed the amount of 50.00 MKD per kilogram (Article 24 paragraph 2 of the Law Amending the Law on contracts of transport by road services – Official Gazette of RM, issue no. 156/2015).
4. In addition to amounts stated in the above paragraph 3 of the Article 4 hereto, the carriers for international and domestic carriage of goods shall receive compensation for carriage charge, other costs incurred in relation to transport operation and customs duties and taxes of the full amount in case of a total loss of goods, whereas for partial loss of goods the compensation shall be a percentage to the loss and no other compensation shall be paid (Article 23 paragraph 4 of the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road – CMR and Article 24 paragraph 3 of the Law Amending the Law on contracts of transport by road services, Official Gazette of RM, issue no. 156/2015).



5. Во случај на задоцнување, во меѓународен транспорт, доколку испраќачот докаже дека поради тоа е причинета штета, превозникот треба да плати надомест за таквата штета, кој не може да го надмине износот на трошоците за превозот (член 23 став 5 од Конвенцијата за договорот за меѓународен патен превоз на стока – ЦМР).
6. Во случај на задоцнување со предавањето на стоката, во домашен транспорт, превозникот е должен да плати една десеттина од превознината за секој ден задоцнување, но не повеќе од една третина од вкупната превознина, но, доколку испраќачот на стоката и/или организаторот на превозот (корисникот на превозот) докаже дека поради задоцнувањето со предавањето на стоката претрпел штета, осигурувачот ќе ја надомести и таквата докажана штета, но најмногу во висина на двоен надомест за превозот, односно во висина до двоен износ на превознината (член 24 став 4 и 5 од Закон за изменување и дополнување на Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај, Сл. весник на РМ бр. 156/2015 год.).
7. Барањето за надоместок на штета од корисникот на транспортот поради задоцнување во домашен транспорт се доставува до превозникот во писмена форма најдоцна во рок од пет работни дена од денот на предавањето на стоката, во спротивно се губи правото на надоместок на штета (член 24 став 6 од Законот за изменување и дополнување на Законот за договорите за превоз во патниот сообраќај, Сл. весник на РМ бр. 156/2015 год.).
8. Погоренаведените одредби што се однесуваат на ограничувањето на надоместот од осигурувањето (од точка 1 заклучно со точка 7) на овој став (3) од овој член (4) од Условите, се применуваат и на највисоките суми на осигурување наведени во полисата за осигурување како обврска на осигурувачот во текот на траењето на осигурувањето.
9. Ако во текот на траење на осигурувањето, склучено во согласност со овие Услови, дојде до промена на износите со кои е ограничена одговорноста на превозникот (по килограм бруто-тежина во согласност со ЦМР Конвенцијата, т.е. член 2 став 1 од Протоколот кон ЦМР Конвенцијата со кој е изменет член 23 став 3 на истата Конвенција, или во согласност со позитивните прописи во Република Македонија), ќе се смета дека осигурувањето е склучено според износите што биле во важност на денот кога е склучено осигурувањето во согласност со овие Услови.
10. По исклучок, ако осигуреникот сака за одделни превози да ја покрие својата одговорност повеќе од максималниот износ по 1 килограм бруто-тежина (во меѓународен транспорт) или од износот што производителот би бил должен да го надомести
5. In the case of delay, in respect to international carriage of goods, if the sender proves that damage has resulted therefrom the carrier shall pay compensation for such damage not exceeding the carriage charges (Article 23 paragraph 5 of the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road – CMR).
6. In the case of delay in delivery of goods, in respect to domestic carriage of goods, the carrier is liable to pay compensation calculated as one tenth of the carriage charges for every day of delay but not more than one third of the total carriage charges, provided that the sender of goods and/or transport organiser (buyer of transport services) proves that they have suffered damages arising out of the delay, so the Insurer shall pay indemnity for that proven claim but only up to the limit of double value of compensation or double carriage charges (Article 24 paragraphs 4 and 5 of the Law Amending the Law on contracts of transport by road services, Official Gazette of RM, issue no. 156/2015).
7. The buyer of the transport services shall submit the claim for the loss occasioned by delay in delivery of goods in respect to domestic carriage of goods in written form not later than five (5) days of the date the goods have been given to the carrier, otherwise the right to receive compensation for the claim may not be exercised (Article 24 paragraph 6 of the Law Amending the Law on contracts of transport by road services, Official Gazette of RM, issue no. 156/2015).
8. The provisions regarding the limits of liability (under items 1 to 7 inclusive) mentioned above in this paragraph (3) of the Article 4 thereof shall also apply to the highest amounts of sum insured set out in the Policy as a maximum liability of the Insurer during the period of insurance.
9. If for any reason during the period of insurance the sum insured specified in the insurance contract concluded under these terms and conditions change whereby the limits of compensation against liability of carrier change therefrom (per kilogram of gross weight short in accordance with the CMR Convention set out by article 2 paragraph 1 of the Protocol to CMR Convention which amended the article 23 paragraph 3 thereof or in accordance with the statutory regulations and legislation applied in the Republic of Macedonia), it is considered that valid shall be sum insured specified in the policy on the date the insurance contract has been concluded under these terms and conditions.
10. As an exception, the Insured may wish to insure its liability for damage to goods contracted to carry at the amount exceeding the maximum units of account per kilogram of gross weight short for particular carriages (international carriage of goods) or the amount that the manufacturer will be responsible to pay compensation should the entrusted goods to carrier be lost (domestic carriage of goods) or exceeding the sum insured set out in the policy where special consent shall be given by the Insurer and



доколку стоката предадена на превоз е загубена (во домашен транспорт), односно повеќе од сумата на осигурување наведена во полисата, тоа може да го стори со посебна согласност на осигурувачот наведена/потврдена со клаузула во полисата за осигурување, т.е. со дополнително осигурување за поединечен превоз со назначување на вредноста на стоката што ја превезува и задолжително наведување на таа поголема вредност во товарниот лист. За така склученото дополнително осигурување за одговорност на превозникот за еднократен превоз, договарачот на осигурувањето плаќа дополнителна премија на разликата помеѓу сумата на осигурување од полисата и сумата на осигурување за одговорност на превозникот што се бара за конкретниот превоз или на вкупната вредност според фактурата, во висина што ја определува осигурувачот во согласност со Тарифата на премии на осигурувачот за еднократен превоз на пратка.

11. Осигурувачот, покрај настанатата штета на стоката (пратката), ќе ги надомести и стварните трошоци за спасување на стоката, но најмногу до износот на превознината по еден штетен настан.
12. Сумата на осигурување наведена во полисата за осигурување, како и сите плативи износи во согласност со овој член, кои се изразени во валута, се пресметуваат во денарска противвредност по среден курс на индикативната курсна листа на Народна банка на Република Северна Македонија за соодветната валута на денот на настанување на штетата.

РИЗИЦИ ШТО НЕ СЕ ОПФАТЕНИ СО ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 5

Со овие Услови не е осигурена одговорноста на превозникот за:

1. штети настанати по вина на испраќачот или примачот;
2. штети настанати поради недостатоци во конструкцијата и лошо одржување или неуредно опслужување на возилото;
3. штети настанати поради недостатоци во пакувањето, недоволно пакување или неисправно / несоодветно распоредување на стоката;
4. штети настанати поради превоз со отворени возила на пратки што не се соодветни за таков превоз;
5. штети настанати поради каква било одговорност на превозникот во случаи на влечење на други возила или предмети;
6. штети настанати при превоз на благородни метали или предмети изработени од нив, скапоцени камења, пирити, хартии од вредност, уметнички предмети, раритети (реткости), документи, колекционерски и музејски експонати или предмети, поштенски пратки;
7. штети настанати на експлозивни и/или леснозапаливи средства, опасни материи, тешки товари (оние за кои е потребно да се обезбеди посебно одобрение за

included within the insurance policy as a special clause, that is, the additional insurance covers a separate carriage of goods and the bill of lading contains the value of goods and the exceeding value as mandatory. The additional insurance coverage for the respective carriage requires payment of additional premium calculated on the difference between the sum insured set out in the primary policy and the sum insured requested for the respective carriage and shall be determined by the Insurer under the Premium Tariff Book for a single carriage of goods.

11. The Insurer will not only indemnify the carrier for the losses or damages to goods (consignment) but also compensate the actual costs for salvages up to the amount of reward for carriage of goods in respect of any one event or occurrence.
12. The sum insured set out in the Policy as well as any payable amounts under the particulars of this article which are stated in any foreign currency shall be converted into national Macedonian currency calculated at the average rate of exchange of the indicative exchange list issued by the National Bank of the Republic of North Macedonia current on the date the loss or damage occurred.

RISKS NOT COVERED UNDER INSURANCE

Article 5

This insurance coverage provides no protection for liability of the carrier for the following:

1. Loss or damage caused by wilful misconduct of sender or consignee;
2. Loss or damage caused by or arising from any defective condition of and lack of maintenance or mishandling of the conveying vehicle;
3. Loss or damage arising from lack of or defective condition of packing or by reason of the wrongful act or neglect of properly packed goods;
4. Losses or damages caused by or arising out of inadequate carriage of goods by open unsheeting truck platforms;
5. Loss or damage caused by or arising from any liability of the carrier in case of towing other vehicles or items;
6. Loss or damage arising from carriage of precious metals or articles made therefrom, precious stones, cash, banknotes, securities, antiques and fine arts, rarities, documents, collections and museum displays or items, mail packages;
7. Loss or damage caused by explosive and/or inflammable and combustible materials or hazardous materials, heavy



превоз поради нивната големина или тежина), возила од кој било вид, селидбени ствари, живи животни, живина и дивеч, или пратки што мора да се превезуваат со користење на посебни возила со разладни уреди, ако тоа не е посебно договорено во полисата или во додаток на полисата во писмена форма, потпишан од двете страни, кој претставува составен дел на полисата;

8. штети настанати поради природни својства и мани на стоката што е предмет на превоз, како рѓа, корозија, саморасипување, стврднување, стврднување поради заситеност на воздухот со влага и сл.;
9. „расипување на стоката“ (промена на бојата, мирисот, вкусот и слично) од која било причина, освен ако осигурувањето не е склучено со вклучен ризик на расипување на стоката поради промена на температурата поради ненамерно нагонување на погрешна температура или истекување на средството за ладење поради кршење, односно расипување на опремата за ладење, во согласност со клаузула 3 – Расипување на стока во ладилник, која е составен дел на овие Услови;
10. штети предизвикани поради преземени санитарни или дезинфекциски мерки и сл.;
11. штети на пратката предизвикани од молци и од други штетници;
12. губење на комерцијална вредност на стоката, освен поради пречекорување на рокот на превозот во случај на дефект на возилото;
13. непојаснети кусоци, кои не се последица на физичка загуба или кражба на пратката; според овие Услови, документите за мерење и вагање не се доказ на физичка загуба или кражба на пратката;
14. штети на стоката што е примена на превоз под одредени услови, а е предадена на превоз со неисправни, неточни или непотполни ознаки или ако испраќачот не ги презел пропишаните мерки и внимание;
15. разлика во мерење, освен ако постои документ за официјално мерење на исти начини при натовар и растовар на стоката.

ИСКЛУЧЕНИ РИЗИЦИ

Член 6

Осигурувачот нема обврска да надомести штета и ако осигуреникот според законските прописи е одговорен за тоа, а таа настанала како последица на една од следните причини:

1. штети настанати непосредно или посредно поради намерна постапка или грубо невнимание на осигуреникот/превозникот или лицата за чии постапки тој одговара;
2. штети на пратката настанати како последица од неисполнување на договорениот рок за превоз, ако тој е покус од вообичаениот за таква пратка на соодветната релација;

loads (carriages which require special written confirmation subject to their size or weight), or by any kinds of vehicle transporting household goods and personal effects, alive animals, poultry and wild animals, or consignments subject to special carriage by temperature controlled vehicles unless previously agreed and stated within Policy or Schedule in a written form and signed by both contractual parties, it representing an integral part of the Policy;

8. Loss or damage arising from inherent vice or nature of the subject-matter insured including rust, corrosion, deterioration, hardening and compression because of saturated humid air;
9. “Deterioration of goods” (change of colour, smell, taste or other changes to the transported cargo) from whatever reason unless the insurance cover includes the temperature controlled cargo clause for any claim in respect of cargo caused by or arising from a change in temperature due to accidentally (inadvertently) not setting correct temperature for the cargo in question or leakage of refrigerant arising from improperly managed equipment (failure or damage) in accordance with the Deterioration of Stock in Cold Storage Clause 3, considered an integral part of these Terms and Conditions;
10. Loss or damage caused by or arising from sanitary and preventive measures and disinfectants taken by the carrier;
11. Loss or damage to consignments arising from the action of insects, moth, vermin and other;
12. Loss of commercial value of goods unless the carriage time limit exceeds due to vehicle’s fault or defect;
13. Unexplained shortages not consequential to any physical loss or theft of goods. Subject to this terms and conditions, the weight scale documents are considered no evidence for any physical loss of goods or stolen consignment.
14. Loss to goods accepted for carriage under special circumstances and taken over by the carrier with inadequate, irregular and inaccurate special labels (or marks) on the packages or the sender fails to take prescribed measures and precautions;
15. Loss or damage caused by difference in measure, save there is an official document ascertaining the equal goods loading and unloading procedure.

EXCLUSIONS OF RISKS

Article 6

The insurer is not obliged to indemnify a loss even if the insured is responsible for that in front of the legal authorities, and which occurred as a consequence of one of the following reasons:

1. Loss or damage caused by or arising directly or indirectly from malicious intention or hard negligence of the insured/carrier or persons acting on their behalf.
2. Loss or damage to consignment arising from failing an agreed time limit of delivery if the time limit is shorter than



3. штети на пратката настанати поради тоа што осигуреникот (превозникот) склучил договор за превоз, но не ја презел пратката на превоз или се јавил кај нарачателот на превозот со задоцнување и со тоа ги прекршил одредбите на договорот за превоз;
4. отштети што осигуреникот (превозникот) ги исплатил без согласност на осигурувачот, вклучително и штети чиј рок на плаќање законски е застарен;
5. штети на пратки што се во сопственост на осигуреникот (превозникот), на сопругникот на осигуреникот/ превозникот, децата или други лица што со него живеат во заедничко семејно домаќинство, како и трговско друштво или правно лице регистрирано како трговец поединец во сопственост на осигуреникот/превозникот и/или на тие лица;
6. штети настанати поради испорака на неовластено/и лице/а, односно лице/а што според товарниот лист или според друга превозна исправа / документ не се овластен примач на пратката;
7. штети што се однесуваат на губење на возарината или штети што на кој било начин се поврзани со парични казни, глоби и слично;
8. штети што на кој било начин се поврзани со спроведување на постапка во врска со ТИР Карнет;
9. штети настанати директно или индиректно поради воени ризици или воени операции и случувања слични на војна, без разлика дали војната е објавена или не;
10. штети настанати поради саботажи, штрајкови, револуции, побуни, востанија, политички немири, граѓански немири, прекршувања на блокади, конфискација, заплена, застои, акти на надлежни органи и слични случувања;
11. штети настанати директно или индиректно поради нуклеарна експлозија и зрачење на радиоактивни производи или радиоактивен отпад;
12. еколошки штети;
13. штети настанати од други причини, кои не може да се класифицираат како штети настанати по вина на превозникот, односно како штети од одговорност на превозникот (виша сила – елементарна непогода, земјотрес, невреме, поплава, гром, луња, снежна лавина, одронување, лизгање на земјиште и сл.) и штети опфатени со осигурување по некоја друга полиса (АО и сл.);
14. штета, оштетување, одговорност или трошоци што се директно или индиректно предизвикани од или што настанале од употреба или работа со информатичко-технолошки уред како средство за нанесување штета (Во случај кога овој исклучок се јавува како додаток кон полиси што покриваат ризици на војна, граѓанска војна, револуција, востание, бунт или граѓански безредија што произлегуваат од тоа или од кој било непријателски чин од или против воинствена моќ или the actual duration of carriage for that particular consignment.
3. Loss or damage to consignment caused by the insured/carrier who fails to take over goods although they enter into contract for carriage with the sender or has checked at the sender with delay and by acting in this way the carrier breaches the provisions set out by the contract of carriage.
4. Compensations paid by the insured/carrier without prior consent of the insurer including the compensations payable for which the settlement has become legally obsolete.
5. Loss or damage to loads owned by the insured/carrier or by the spouse of the insured/carrier, by their children or other persons living in the same household, or by any company or legal entity registered as an individual trader and hold by the insured/carrier and/or by any of the persons mentioned above.
6. Loss or damage caused by or arising from delivery of goods to unauthorised person or persons who are not stated within the bill of lading or other transport documents as authorised consignees or receivers of goods.
7. Loss or damage caused by suspension or revocation of carriage license or any other penalty, fine or other punishment related claims in whatever way.
8. Loss or damage which in any respect are connected to carrying out the legal proceeding related to TIR Carnets.
9. Loss or damage arising from any consequence whether direct or indirect of war, act of foreign enemy, hostilities or warlike operations (whether war is declared or not).
10. Loss or damage arising out of sabotages, strike, civil war, mutiny, rebellion, revolution, insurrection, military or usurped power, civil commotion, riots, confiscation, requisition or destruction of, or damage to property by order of government, public or local authority.
11. Consequential loss or damage directly or indirectly caused by or contributed to by or arising from ionising radiations or contamination by radioactivity from any nuclear fuel or from any nuclear waste from the combustion of nuclear fuel.
12. Environmental losses or damages.
13. Loss or damage whatsoever resulting or arising from any other occurrences which may not be classified as losses or damages caused by the wilful act of the carrier or for which the carrier may not be liable (act of God, natural catastrophe, earthquake, storm, flood, lightning, thunder stroke, snow avalanche, subsidence, landslide), or losses of or damages to property covered by other insurance policy (MTPL or other).
14. Loss, damage, liability, cost or expense directly or indirectly caused by, resulting from or in connection with any usage or operation of IT equipment as a means to cause loss or damage.
(In the event that this exclusion of risk is additionally included in any insurance policies which cover the risks against war, civil commotion, revolution, insurrection, re-



тероризам или кое било лице што дејствува со политички мотив, точка 14 став 1 нема да ги исклучува штетите што инаку би биле покриени, а кои настанале од употребата на информатичко-технолошки уреди во системот за лансирање и/или наведување и/или механизмот за пукање на кое било оружје или ракета. Под поимот информатичко-технолошки уред се подразбира секој компјутерски систем, хардвер, софтвер, програма, код, податоци, процес, вирус, база на информации, микрочип, интегрирани кола или сл. уреди во или поврзани со компјутерска опрема или некомпјутерска опрема без разлика дали се во сопственост на осигуреникот.);

15. сите штети од упад на мигранти и/или при незнаен транспорт на мигранти во возилото/влекач/(полу)приколка се исклучени од осигурување, освен доколку поинаку не се договори во полисата.

ГУБЕЊЕ НА ПРАВАТА

Член 7

Осигуреникот ги губи правата од осигурување ако:

1. со возилото за време на транспортот управува лице без соодветна возачка дозвола, односно без возачка дозвола за соодветниот тип на возило. Се смета дека лицето има соодветна возачка дозвола и ако со возилото управува во време кога возачката не е продолжена по истекот на рокот на нејзината важност;
2. штетата настане во време кога со возилото управува лице под дејство на алкохол, дроги или други наркотични средства. Според овие Услови, се смета дека лицето било под дејство на алкохол ако со анализа на крвта или со друга метода за мерење на концентрацијата на алкохол се утврди присуство на алкохол во крвта поголемо од законски дозволеното или ако по настанување на штетата одбие да изврши мерење на алкохолизираноста. Според овие Услови, се смета дека лицето е под дејство на наркотици ако со стручен преглед се утврдат знаци на нарушеност поради употреба на дрога или други наркотични средства или ако по настанување на штетата одбие врз него да се изврши преглед за испитување од наркозависност;
3. ако остварувањето на ризикот, осигурен со овие Услови, настанал затоа што возилото не било заклучено или настанувањето на ризикот кражба е олеснет на некој друг начин (вклучително и паркирање на несоодветно / недоволно чувано или несоодветно / недоволно осветлено место за време на прекин на патувањето заради одмор на возачот или слично);
4. ако при склучување на осигурувањето не е пријавен зголемен ризик или ако не е пријавен зголемен ризик во текот на траење на осигурувањето и за тоа не е платена доплатна премија, осигурениот износ се

bellion, hostilities or acts of foreign enemies, assuming the proportions of or amounting to an uprising, military or usurped power, or act of terrorism or the use of power or violence of any person committed in political purpose, item 14 paragraph 1 hereto shall not exclude losses or damages that should have otherwise been covered, and have been caused by or resulted from the usage of IT equipment for any weapon or missile launching and/or navigating systems and/or shooting mechanisms.

The term IT equipment refers to any computer system, hardware, software, computer programme, codes, data, processes, viruses, databases, microchip, integrated circuits or any other devices mounted in or connected to the computer equipment or noncomputer equipment, whether or not it is owned by the insured).

15. All loss or damage caused by, resulting from or in connection with any intrusion of immigrants and/or illegal immigrant's intrusion into the vehicle/truck/(semi)trailer shall be excluded from insurance, unless otherwise agreed in the policy.

LOSS OF ELIGIBILITY

Article 7

The insured shall lose their entitlement to this insurance coverage under the following circumstances:

1. The conveying vehicle is driven by a person who possesses none or no adequate driving licence in respect to that particular type of vehicle. The person shall be said to possess the required driving license with regard to the particular type of vehicle even if the person drives the vehicle during the carriage without the driving license being renewed after its expiry.
2. The loss or damage occurs because the conveying vehicle is driven by a person impaired by drugs or alcohol or any other narcotics. Subject to these terms and conditions under this Policy the person is said to be impaired by alcohol if the alcohol concentration as proven by the blood analysis method or by any other applied method exceeds the legally allowed limit or who after the loss occurrence refuses an appropriate test. Subject to these terms and conditions under this Policy the person is said to be impaired by narcotics if the appropriate test examination proves the driver's impaired condition as a result of drug or other narcotics use or who after the loss occurrence refuses the appropriate test.
3. The insured risk under this Policy includes losses or damages arising from theft of goods whilst the vehicle is left unlocked or the risk of theft is facilitated by some other means (including but not limited to leaving the vehicle at unsafe or unsecured parking places or places with insufficient illumination during the rest periods).
4. No extended exposure to risk is reported when the insurance policy is written or no extended exposure to risk is reported during the period of insurance and therefore no additional premium has been paid, so the sum insured



намалува во сразмер помеѓу платената премија и премијата што би требало да се плати за зголемениот ризик, но само ако е можно склучување на осигурување и за зголемениот ризик. Врз зголемување на ризикот во смисла на одредбите од оваа точка влијаат и дополнителното вградување опрема во возилото, пренамената на возилото, видот на тежината што редовно или повремено се превезува, како и видот и обликот на каросеријата;

5. ако до штетен настан дојде поради преоптовареност на возилото, во согласност со пропишаната максимална маса на носивост на возилото во сообраќајната дозвола.

ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ПРЕВОЗНОТО СРЕДСТВО

Член 8

Осигурувањето во согласност со овие Услови се однесува на влечни моторни возила, комбинирани солвозила, приклучни возила (приколки и полуприколки – церади, цистерни, платформа, кипери, специјални возила, возила за превоз на стоки каде што е потребен посебен режим на температура како што се ладилници /фригоконтејнери и сл), во сопственост на превозникот, кои се пријавени на осигурувачот и за кои се наведени податоци во образецот „Список на осигурени возила“, кој е прилог кон полисата за осигурување и е составен дел на договорот за осигурување.

Осигуреникот заради идентификација е должен на осигурувачот да му приложи фотокопија од сообраќајната дозвола на возилата на кои се однесува осигурувањето склучено според овие Услови.

Во случај на зголемување на бројот на возила на осигуреникот, преку набавка на нови возила, изнајмување возила за извршување на дејноста (еднократно или на одреден период), како и возила што при склучување на осигурувањето не биле наведени во „Списокот на осигурени возила“ од став 1 на овој член, покритието за нив може да се даде од моментот кога тие возила ќе бидат пријавени во осигурување кај осигурувачот, кога за нив ќе биде предадена фотокопија од сообраќајната дозвола и/или договор за изнајмување, кога ќе бидат вклучени во пресметката на премијата во согласност со одредбите на овие Услови и/или Тарифата на премии за овој вид осигурување.

Во случаи кога осигуреникот поседува само влекач/чи и бара осигурително покритие за извршување на дејноста со користење (прикачување) туѓи / изнајмени приколки (вклучително и приколки со странска регистарска ознака), покритието за нив може да се даде од моментот кога осигуреникот тие приколки писмено ќе ги пријави кај осигурувачот, пред започнувањето на секој поединечен транспорт, со пополнување на образец „Пријава за осигурување одговорност на превозникот со туѓи/изнајмени (полу)приколки“ на имејл до осигурувачот и фотокопија од сообраќајната дозвола. Осигурувањето е

shall be diminished in relation to the value of the paid premium to the premium which should have been paid in regard to extended risk coverage, but only if this coverage may be provided by insurance. Subject to these provisions, the extended risk coverage is affected by the circumstances as including additional equipment, use for other purposes, type of weight of the load being regularly or occasionally transported, and the type and shape of the body of the vehicle.

5. The loss or damage may occur as a result of the overload of the vehicle if the load exceeds the legal maximum carrying capacity of the vehicle as stated in the vehicle registration certificate.

IDENTIFICATION OF THE MEANS OF TRANSPORT

Article 8

Subject to these terms and conditions, the insurance covers the carriage of goods by haulage trucks, single vehicles or combination of vehicles, trailers (trailer or semi-trailers with tarpaulin covers, cisterns, platforms, kipper trucks, special vehicles, carriage of goods by temperature controlled vehicles as refrigerated trucks or frigo containers and other) owned by the carrier which are reported to the insurer and listed in the schedule of insured vehicles “List of insured vehicles” which is enclosed to this policy and make integral part of the insurance contract.

Subject to the above provision on identification, the insured is liable in relation to the terms under this insurance to submit to the insurer copies of the vehicles’ registration certificates as evidence.

For the purpose that the insured purchases new vehicles and therefore the number of conveyors increases or the insured rents the conveyors to perform the transport (on a one-time basis or periodically) and vehicles have not been listed in the schedule of insured vehicles - “List of insured vehicles” as mentioned in the above paragraph 1 of the article hereto when the insurance was written, these vehicles may be included in the cover after they are reported to the insurer and the copies of the vehicles registration certificates and/or rental vehicles’ contracts submitted to the insurer and where their values are included in the premium calculation with respect to the provisions under this Policy and/or under premium Tariff for this class of business.

Where the insured owns only one or more tractor units and requires insurance cover for carriage of goods by renting trailers from third parties including even trailers from foreign suppliers, the insurance commences at the moment the insured reports the list of rented trailers to the insurer prior to each transport and the insured fills in the respective forms – request form or “Application form for carriers liability insurance for carriage of goods by rented trailers” and e-mail it to the insurer together with a copy of the vehicle registration certificate. The insurance cover becomes valid upon written confirmation of the insurer.

The Application form must be properly and fully completed



валидно, по писмена потврда од страна на осигурувачот. При пополнување на пријавата, таа треба да биде уредно и целосно пополнета и потпишана од осигуреникот со сите податоци што ги содржи, посебно место, датум и време на прикачување на приклучното возило, регистарски број, носивост на возилото според сообраќајната дозвола и друго.

Непријавениот или ненавремено пријавениот транспорт што се извршува со туѓи/изнајмени приколки не е опфатен со осигурувањето, односно се смета за неосигурен транспорт, а осигурувачот нема обврска за надомест на штета.

ПРОМЕНА НА РИЗИКОТ

Член 9

Ако договарачот на осигурувањето или неговиот полномошник при склучување на осигурувањето не ги пријават сите околности што ги знаеле или морале да ги знаат, а кои се од значење за оцена на ризикот, или ако неточно или нецелосно ги пријавиле, осигурувачот има право да бара од договарачот на осигурувањето дополнително да ја плати разликата помеѓу премијата што е адекватна на стварниот ризик и претходно пресметаната премија.

Одредбата од став 1 на овој член не се применува на околности што се општопознати или за кои осигурувачот знаел или оправдано можело да се претпостави дека знаел.

Осигурувачот го губи правото од став 1 на овој член ако не побара плаќање на дополнителна премија од договарачот на осигурувањето во рок од три месеци од истекот на траењето на осигурувањето, а ако настапил осигурен случај, најдоцна до потполна исплата на надоместот од осигурувањето.

Ако договарачот на осигурувањето или неговиот полномошник намерно или од крајно невнимание при склучување на осигурувањето не му ги пријават на осигурувачот сите околности што ги знаеле или морале да ги знаат, а кои значајно би влијаеле врз донесување одлука за склучување на осигурувањето или условите на осигурување, или ако неточно ги пријавиле, осигурувачот има право да бара поништување на така склученото осигурување, ако не побарал од договарачот дополнително да ја плати разликата во премијата во согласност со став 1 од овој член. Ако осигурувачот по така склучено осигурување извршил надомест на несовесниот осигуреник, има право да бара осигуреникот да го врати примениот надомест за штета.

ОБВРСКИ НА ДОГОВАРАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО / ОСИГУРЕНИКОТ

Член 10

Договарачот на осигурувањето / осигуреникот е должен:

1. при склучување на осигурувањето да ги пријави сите околности што ги знае или мора да ги знае, а се

with all necessary information and signed by the insured including but not limited to the location, date and time the trailer has been attached to a towing vehicle, registration number of the vehicle transporting the goods, load-bearing capacity of the vehicle as stated in the registration certificate.

Any failure to report the transport of goods or even the late reporting thereon in respect with the carriage performed by rented trailers, shall exclude any liability for insurance so the carriage will be considered uninsured and insurer will pay no indemnity for claim.

ALTERNATION IN RISK

Article 9

Any failure by the policyholder or their representative to disclose all circumstances they know or should have known under which the insurance shall be entered into as important to assess the risk or if there is any misstatement, misrepresentation or omission of a material fact from the information supplied by the insured, the insurer may demand an additional payment from the policyholder in respect to the difference between the premium calculated on the bases of the actual risk exposure and the premium calculated on the former circumstances.

The provision set out by the foregoing paragraph 1 under this article shall not apply to the circumstances which are of common knowledge or the insurer knows about or should have been reasonably expected to know.

The insurers will not avail themselves of the right granted to them under paragraph 1 of this article if the demand for payment of additional premium is not submitted to the policyholder within three months after the expiry of the period of insurance and in case the claim arise not later than the final payment of the complete indemnity for that claim.

For the purpose that the policyholder or their representative deliberately or out of utmost negligence fail to provide full information to the insurer about all circumstances which they know or should have known for the insurance to be entered into and that will considerably affect the decision making on the insurance cover or the terms and conditions thereof or they provide fraudulent information thereon, it gives right to insurer to cancel the current insurance policy should the insurer fail to demand additional payment from the policyholder for the difference in premium as mentioned in the above paragraph 1 hereto of the article hereto. In case the insurer pays indemnity under this insurance policy for claim reported by this negligent insured in respect to this payment the insurer may ask for refund.

OBLIGATIONS OF THE POLICYHOLDER/INSURED

Article 10

The policyholder/insured is responsible for the following:

1. Report all circumstances they know or should have known for the purpose of signing insurance contract as



- значајни за оцена на ризикот, и да приложи список на возила/влекачи и полуприколки и сообраќајни дозволи, со следните податоци: регистарски број, тип на возило, број на мотор и број на шасија;
2. доколку настане некоја промена на возилото/влекачот за кои е врзано осигурителното покритие или на приклучните возила, без оглед дали ризикот е променет по негова волја или без негово влијание, осигуреникот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 3 дена, да го извести осигурувачот за настанатите промени;
 3. доколку осигуреникот работи со изнајмени, односно туѓи (полу)приколки, има обврска секоја (полу)приколка што ќе ја прикачи на влекачот, пред да се изврши транспортот, писмено на посебен образец да ја пријави на осигурувачот по имејл и да приложи документ, односно договор за деловна соработка со трето лице;
 4. доколку осигуреникот не се придржува на наведената обврска од претходниот став на овој член, осигурувачот нема обврска за надомест во случај на штета;
 5. при склучување на осигурувањето да ја плати премијата за осигурување.
- this information may be relevant to assess the risk and submit a list of vehicles/tractor unit/s and semitrailers with registration certificates thereof respectively including but not limited to the registration number, type of vehicle, engine number and chassis number.
2. Notify the insurer on any alteration in the vehicle/tractor unit which are covered under the insurance policy or any change in the trailers regardless the risk being altered by the wilful act of the policyholder/insured or otherwise, immediately or not later than 3 days after the occurrence of the changes.
 3. Where the insured performs the carriage of goods by renting trailers/semi-trailers from third parties, the insured is obliged to report to the insurer any rented trailer/semi-trailer attached to the tractor unit prior to each transport and shall fill in the respective form – request form/application form and e-mail it to the insurer together with the copy of the relevant document that is the respective agreement signed with the third party.
 4. If the insured fails to meet the obligation and responsibility stipulated in the item above of this article, the insurer shall be excluded from any liability against indemnity for a claim incurred.
 5. Pay insurance premium for the provided insurance cover.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ

ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ПРЕД НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 11

Осигуреникот е должен да се грижи за пратката од моментот на преземање на превоз до моментот на нејзиното предавање со внимание на добар домаќин и/или добар стопанственик.

Во таа насока тој е должен да обезбеди:

1. возилото да ги исполнува условите утврдени со прописи за безбедност на возила и посебните техничко-експлоатациски услови пропишани за одделните видови превоз;
2. во возилото да има извод од лиценца, дозвола за вршење превоз во патниот сообраќај, сертификат за учество на возачот во меѓународниот патен сообраќај и уредно пополнет патен налог;
3. секој возач да поседува валидна возачка дозвола соодветна за типот на возилото што го управува, важечка во сите земји низ кои поминува;
4. возачот/возачите да се оспособени и овластени за превоз на соодветни пратки во согласност со законските прописи;
5. возачот е должен да го почитува упатството за транспорт на пратката дадени од договарачот на превозот во согласност со договорот за купопродажба и царинските прописи во земјата на прием, како и ТИР-Конвенцијата;
6. да обезбеди документ/сертификат за квалитетот на

OBLIGATIONS OF THE INSURED

OBLIGATIONS OF THE INSURED BEFORE OCCURRENCE OF INSURED EVENT

Article 11

The insured is responsible to take reasonable care for the cargo from the moment of taking over of the goods until the final delivery of the goods acting in good faith and/or as a diligent and conscientious proprietor.

The insured shall ensure that

1. The vehicle is maintained in an efficient and roadworthy condition and especially in good technical condition so as to be suitable for the purpose.
2. The vehicle carry all required documents including a copy of the transport service license for carriage of goods by road, of a driver certificate of professional competence for international carriage of goods by road and a travel order form properly filled in.
3. The driver holds valid driving licence suitable for the type of vehicle they operate in all transiting countries.
4. The driver/s is/are professionally competent and authorised to transport particular types of consignment in line with the legal regulations.
5. The driver complies with the carriage of goods guidelines provided by the sender of goods under the contract of carriage and with the customs regulations applied in the country designated for delivery of goods as well as with the provisions of TIR Convention.
6. The document/quality certificate of consignment is obtained, if any.



7. пратката, доколку има таков;
 7. возачот да е задолжително присутен при утовар на стоката во возилото и да врши надзор на распоредот на товарот, проверка на амбалажата, проверка на количината, бројот на пакетите, редувањето и прицврстувањето на стоките, да не товара оштетена стока или стока со оштетена амбалажа и, доколку има потреба, да стави забелешка на товарниот лист за состојбата на пратката при прием;
 8. по приемот, односно утовар на стоката, да издаде товарен лист, со што се потврдува дека стоката е примена за превоз;
 9. да ги запази роковите за извршување на превозот, кои започнуваат да течат од истекот на времето за утовар, односно од истекот на дополнителното време за утовар на стоката, како и завршување на царинската постапка, ако таква е предвидена;
 10. да го изврши превозот на стоката преку маршрутата што е договорена, а ако не е договорена, тогаш преку маршрута што е најповолна за превоз на таква стока и за време што е вообичаено за превоз на таква стока;
 11. да ја предаде стоката во местото на истовар или местото на прием одредено од лицето овластено за располагање со стоката;
 12. при растовар на стоката, задолжително и редовно да е присутен возачот за да може да се изврши правилен квалитативен и квантитативен прием на стоките;
 13. ако при предавање на пратките се забележат оштетувања или кусок, веднаш да бара да се направи записник во присуство на примачот, возачот и шпедитерот, а по можност и царина, со кој ќе се констатираат причината и висината на штетата.
7. On loading the goods, the driver must be present so as to effect correct quantity and quality receipt or delivery of the goods, examination of the packaging, arrangement in rows, fastening and discharge of the goods, numbering and marking the packages, avoid loading damaged goods or damaged packages and if the necessities emerge seek to attach a note on the bill of lading for the disadvantages on loading of goods.
 8. The bill of lading be issued upon receipt or loading of goods which shall confirm that the carriage of goods is arranged.
 9. The carriage shall be performed within the arranged terms in respect with the commencement of the transit when the period of loading the goods expires or the additional time for loading expires and after the customs duty procedure ceases, if applicable.
 10. The carriage of goods shall be performed following the agreed itinerary under the contract for carriage and if there is no itinerary, the transport route which mostly satisfies the goods shall be applied for the transportation period in regards to this type of consignment.
 11. The goods shall be delivered at the place designated for unloading the goods or for receiving the goods by the consignee.
 12. On unloading of the goods, the driver must be regularly present so as to effect correct quantity and quality receipt of the goods.
 13. If upon delivery any damage to goods or shortage thereof is evidenced it should be recorded and minutes issued thereupon in the presence of the consignee, the driver and forwarder, and the customs officer, if applicable, stating therein the circumstances resulting in a claim and the amount of the claim.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ПО НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 12

Осигуреникот е должен да ги преземе сите потребни мерки за спречување и за намалување на штетата.

Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот за настанување на осигурен случај, како и за поднесено барање за надомест на штета, веднаш или најдоцна во рок од три дена од дознавањето.

Осигуреникот или лице овластено од него е должен секоја видлива штета што во согласност со овие Услови е покриена со осигурување да ја утврди со записник на вообичаен начин заедно со корисникот на превозот и/или примачот.

За поголеми штети, осигуреникот е должен веднаш, а по можност пред растоварот, да го извести осигурувачот и да ги почитува неговите инструкции и да бара штетата да ја извиди и процени хавариски комесар на осигурувачот или овластена контролна куќа што ќе ја одреди осигурувачот.

Осигуреникот е должен да го извести осигурувачот и тогаш кога барањето за надомест на штета против него е поставено преку суд, кога е притворен, како и тогаш кога е

OBLIGATIONS OF THE INSURED AFTER OCCURRENCE OF INSURED EVENT

Article 12

The insured is obliged to take reasonable steps to avoid or mitigate circumstances that could result in a claim.

The insured is obliged to notify the insurer on the occurrence of the event which gives rise to a claim and about the completed and filed claim form immediately or within three (3) days having had the knowledge of the occurrence of the loss or damage.

The insured or the person acting on his/her behalf is obliged in respect to their liability for any apparent loss of or damage to goods covered under this insurance make a report on this loss or damage in a usual way together with the sender/beneficiary and/or consignee.

The insured is liable for any larger loss of or damage to goods transported by the vehicle to notify the insurer immediately or before the offload, if possible, and follow the instructions of the insurer on hiring an average agent or any authorised control agency designated by the insurer for survey and examination of the damage.



поведена постапка за обезбедување докази.

Ако е спроведен увид, поведена тужба или донесена одлука за кривична постапка, осигуреникот е должен за тоа веднаш го извести осигурувачот, па и тогаш кога го пријавил настанувањето на штетниот настан.

Кај настанување на осигурен случај, кога се работи за сообраќајна незгода, како и провална кражба, разбојништво или друго кривично дело, осигуреникот е должен без одложување таквиот случај да го пријави на полициските органи и да обезбеди доказ/записник за причините и начинот на настанување на соодветниот настан.

Осигуреникот не е овластен без претходна согласност на осигурувачот да се изјаснува по барање за надомест на штета, а особено не да го признае барањето потполно или делумно, да се спогоди или да изврши плаќање, освен ако според фактичката состојба не може да се одбие признавањето, спогодувањето или плаќањето, а со тоа да не се направи очигледна неправда. Ако осигуреникот во заблуда сметал дека постои негова одговорност или дека фактите се правилно утврдени, а дополнително се утврди дека не е така, тоа нема да го оправда, па така признато барање, (потполно или делумно) спогодување или извршено плаќање паѓа на товар на осигуреникот.

Ако оштетениот поднесе тужба за надомест на штета против осигуреникот, тој е должен му ги достави на осигурувачот судската покана или тужбата и сите списи од штетниот настан и барањето за надомест на штета, а водењето на спорот да му го препушти на осигурувачот.

Ако осигуреникот се противи на предлогот на осигурувачот барањето за надомест на штета да се реши со спогодба, осигурувачот не е должен да го плати вишокот на надоместот, каматите и трошоците што настанале поради тоа.

Ако оштетениот непосредно се обрати до осигурувачот со барање за надомест на штета, осигуреникот е должен на осигурувачот да му ги достави сите докази и податоци со кои располага, а кои се нужни за утврдување на одговорноста за настанатата штета, како и за оцена на основаноста на барањето, обемот и висината на штетата.

Ако осигуреникот не се придржува кон обврските од овој член, ќе ги сноси последиците што ќе настанат поради тоа, освен ако тие не настанат и ако се придржувал кон наведените обврски.

ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ ПО БАРАЊЕТО НА ОШТЕТЕНИТЕ ЛИЦА

Член 13

Во врска со барањето за надомест на штета поднесено од оштетеното лице, осигурувачот има обврска:

1. заедно со осигуреникот да преземе одбрана од неосновани или претерани барања за надомест на штетата (правна заштита – член 14);
2. да ги исплати основаните барања за надомест на штета (надомест на штета – член 15);

The insured is liable to notify the insurer even when the claimant claims compensation through court or where the insured is temporarily arrested or actions have been taken for evidence collection.

The insured is liable to notify the insurer immediately if the inspection is completed or action brought against the insured or decision on criminal procedure issued even where the insured made notification on the occurrence of the even which gave rise to a claim.

In case of traffic accident, theft, robbery and burglary or any other criminal offence, the insured is bound to report immediately and without any delay such incidents to the police and provide proof/minutes including the reasons and the circumstances of the respective incident.

The insured is not authorised without insurer's prior consent to give any opinion on the claimant's claim for compensation especially not make any admission of liability totally or partially nor make any promise of or effect the payment unless the circumstances prove the facts that such admission, agreement or payment may not be avoided without making obvious harm. If the insured mistakenly believed that he was liable for the loss of or damage to goods or the facts were properly identified and determined, but unfortunately there was an opposite outcome thereafter the admission of liability (whether total or partial) or the agreement for payment or even the payment itself shall be borne by the insured.

If the claimant lodges a file against the insured for compensation, they shall forward to the insurer every claim, writ and summons and all documents in respect to the loss event and leave the legal proceedings to the insurer.

If the insured objects the proposal of the insurer about resolving the claim by settlement agreement, the insurer shall be relieved of the liability to pay any excess of loss, interest and costs arising therefrom.

If the claimant directly addresses the insurer about compensation, the insured is obliged to forward to the insurer all available proves and evidence and documents necessary to determine the liability for the damage which give rise to a claim and the assessment on the claim justification and value thereof.

If the insured fails to comply with the provisions under this article on the obligations thereof, the insured shall bear all consequences therefrom unless the circumstances would occur even though the insured met the stated obligations and responsibilities.

OBLIGATIONS OF THE INSURED AGAINST CLAIMANTS' CLAIM FOR COMPENSATION

Article 13

The insurer shall be liable under this insurance for the compensation claimed by the claimant to ensure the following:

1. Together with the insured they should defend against groundless or outrageous and excessive claims for reimbursements (legal protection – article 14).
2. Payment of indemnity for claims under this insurance the ground of which is justified (claims settlement– article 15);



3. да ги надомести трошоците на судската постапка (надомест на трошоци за судска постапка – член 16).

ПРАВНА ЗАШТИТА

Член 14

Обврските на осигурувачот за пружање правна помош опфаќаат:

1. испитување на одговорноста на осигуреникот за настанатата штета;
2. водење судски спор во име на осигуреникот ако оштетениот го остварува правото на надомест на штета во парнична постапка и
3. во име на осигуреникот давање на сите изјави што ги смета за корисни за задоволување или за одбрана од неосновани или претерани барања за надомест на штетата.

Со согласност на осигурувачот и упатства за водење на спорот, судскиот спор може да му се довери на осигуреникот, но тој во таков случај е должен да се држи до упатствата и налозите на осигурувачот при нејзиното водење.

Осигурувачот може да го преземе водењето на судскиот спор или да се вклучи во спорот на местото на осигуреникот или да учествува во својство на вмешувач.

Осигурувачот е овластен да го одбие водењето на спорот или да го препушти на осигуреникот ако оцени дека нема место за пружање правна заштита, имајќи ги предвид висината на барањето за надомест на штета и висината на сумата на осигурување.

Ако осигурувачот на име надомест на штета ја исплати сумата на осигурување пред започнување на спорот, престанува и неговата обврска за правна заштита.

НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 15

Осигурувачот го исплаќа надоместот на штетата во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот кога ги утврдил својата обврска и нејзината висина.

Осигурувачот го исплаќа надоместот на штетата врз основа на:

1. признание што го дал или го одобрил;
2. спогодба што ја склучил или ја одобрил;
3. судска одлука.

Осигурувачот е овластен на осигуреникот на име надомест на штета да положи дел или цел износ од осигурувањето и во таков случај се ослободува од сите обврски и постапки во врска со осигурениот случај.

Висината на надоместот на штета за потполна или делумна загуба или оштетување на стварите се пресметува според вредноста на стварите што тие ја имале во времето и местото на отпрема.

Висината на надоместот на штета задолжително се намалува за висината на дозволеният кусок (кало, растур, крш и расипување на стоките) во зависност од видот на стоката, утврден врз основа на Правилник за нормираните

3. Compensation for costs and expenses incurred by reason of the legal proceedings (compensation for costs and expenses in regard with legal proceedings – article 16).

LEGAL PROTECTION

Article 14

The insurer's liability under this insurance in regard to the legal protection includes:

1. The investigation on the liability of the insured for the loss or damage caused by the insured event.
2. Maintain legal action on behalf of the insured if the claimant is entitled to receive compensation for the loss in the court trial, and
3. On behalf of the insured give statements which the insurer considers valuable to meet or defend against groundless or outrageous and excessive claims for reimbursements.

If agreed by the insurer and following the dispute resolution guidelines, the insured may carry out the legal action and in that case the insured is obliged to follow the instructions and orders issued by the insurer for conducting the legal actions.

The insurer may conduct the legal proceedings or get involved therein by acting on behalf of the insured or take the function of interferer.

The insurer is allowed to reject the conduct of the legal proceedings or may leave it to the insured in case the insurer concludes that no legal protection could be provided for in respect to the amount of compensation claimed and that of the sum insured.

If the insurer pays the sum insured under this insurance against indemnity for claim before initiation of the dispute, the liability of the insurer for legal protection shall cease thereafter.

CLAIMS SETTLEMENT

Article 15

The insurer shall pay indemnity for claim within fourteen (14) days from the date the liability for claim under this insurance has been determined and the value thereof defined.

The insurer will pay indemnity for claim on the basis of:

1. The admission of liability or issuance of consent thereon;
2. Agreement made or approved;
3. Court decision.

The insurer is allowed to pay the indemnity for claim in the partial or full amount of the insurance and in this case the insurer shall be relieved of any liability with regard to the insured event.

The amount of indemnity for total or partial loss of or damage to goods shall be calculated by reference to the value of the goods at the place and time at which they were accepted for carriage.

It is mandatory that the loss indemnity is reduced by the value of allowed shortage in weight (short weight, wastage, decay and breakage) for certain kinds of goods subject to the provisions under the Rulebook on standardised amounts of short weight, wastage, decay and breakage of goods and certain



износи на кало, растур, крш и расипување на стоки и одделни производи утврдени за секоја соодветна гранка за даночни цели (Сл. весник на РМ бр. 112/14), што претставува задолжителна одбитна франшиза (самопридржај) без разлика дали осигурувањето е склучено со франшиза или без неа.

Осигурувањето може да се склучи и со франшиза, во согласност со Тарифата на премии за овој вид осигурување, чија висина се определува во полисата за осигурување, а за ризикот кражба таа е задолжителна и изнесува 20% од вредноста на штетата, минимум 1.000 евра.

Во случај на договорено осигурително покривање по клаузула 3 – Транспорт на стока со контрола на температура /ладилник, со дополнителен ризик расипување на стоката, осигуреникот учествува со задолжителна франшиза од 10 % во секоја штета, односно минимум 1 000 евра.

Задолжителната одбитна франшиза се применува по еден штетен настан и се пресметува во денарска противвредност по среден курс на индикативната курсна листа на Народна банка на Република Северна Македонија за соодветната валута на денот на настанувањето на штетата.

Ако вкупниот обем и висина на штетата не може да се утврдат во разумен рок, осигурувачот има обврска, на писмено барање од оштетениот, да го исплати неспорниот дел на својата обврска како аванс на износот на надоместот на штета, кој дополнително конечно ќе се утврди.

Во случај на настанување на штета, премијата за целиот период на осигурување доспева за наплата веднаш, без оглед дали било договорено нејзино плаќање на рати или дали сите се наплатени или не.

Ако по еден штетен настан има повеќе оштетени, настанатите штети, без оглед на бројот на оштетените и/или бројот на товарните листови за еден превоз, се надоместуваат сразмерно на уделот на нивните барања ако сите барања го надминуваат лимитот на надомест од осигурувањето склучено според овие Услови.

Осигурувачот нема обврска да ликвидира/исплати ни едно барање за надомест на штета ако со целокупната барана документација, според одредбите на член 19 од овие Услови, не е приложена веродостојна исправа во писмена форма за преземање на пратката на превоз.

НАДОМЕСТ НА ТРОШОЦИТЕ ЗА ПОСТАПКА

Член 16

Осигурувачот ги надоместува сите трошоци на парничната постапка ако сам го води спорот или ако осигуреникот му дал согласност да го води спорот, па и тогаш кога барањето за надомест на штета не било основано.

Осигурувачот ги надоместува и трошоците за бранител во кривична постапка поведена против осигуреникот поради настан што би можел да има за последица поставување на

products determined for tax purposes (Official Gazette of RM, no. 112/14), which represent a compulsory deductible (retention) regardless the insurance cover does include deductible or not.

The insurance cover may include deductible subject to Tariffs under this insurance, the amount of which is stated within insurance policy whereas it is mandatory to include 20% deductible against the risk of theft or not less than 1,000 euro. In case of insurance cover under the Clause 3 – Temperature Controlled Cargo Clauses including the additional risk of deterioration of goods, the insured must pay minimum 1,000 euro which is mandatory 10% deductible each and every loss occurrence.

The mandatory deductible is related to a single loss occurrence and is expressed in Macedonian currency calculated as equivalent to the respective currency of the country where the loss occurred at the average rate of exchange by the exchange list issued by the National bank of the Republic of North Macedonia applicable on the date of loss occurrence.

If the scope of the claim and the value thereof may not be determined within reasonable terms, the insurer is liable upon written request of the claimant to pay indemnity for undisputed part of the claim as an advance payment until the final amount of claim be determined.

If the loss occur which may give rise to a claim, the premium covering the whole period of insurance shall be payable at once, regardless the payment of premium be arranged in instalments or all instalments have been paid or not.

If a single loss occurrence refers to several claimants, all claims resulting therefrom regardless of the number of claimants and/or number of bill of lading with regard to a single carriage shall be indemnified by reference to their claimed amount, if the aggregate value of claims exceeds the limit of indemnity under this insurance policy.

The insurer is not liable to pay indemnity for any claim if the whole set of documents accompanying the claim subject to provisions of the article 19 under this insurance policy do not include valid written evidence for taking over the goods for carriage.

COMPENSATION FOR COSTS AND EXPENSES IN REGARD WITH LEGAL PROCEEDINGS

Article 16

The insurer will compensate all costs and expenses incurred by reason of the legal proceedings if the litigation is carried out by the insurer or the insurer is given consent by the insured to conduct the litigation even under the circumstances where the claim for indemnity is groundless.

The insurer will compensate the defence costs for the lawyer engaged in the criminal proceedings against the insured for



барање за надомест на штета врз основа на одговорност покриена со ова осигурување, и тоа само по исклучок ако е известен за изборот на бранителот и ако прифатил да ги надомести трошоците. Осигурувачот не ги надоместува трошоците на кривичната постапка, како и трошоците за застапување на оштетениот.

Со исплата на сумата на осигурување осигурувачот се ослободува од понатамошни давања на име надомест на штета и трошоци по еден осигурен случај.

НЕПОСРЕДНО БАРАЊЕ ОД ОШТЕТЕНОТО ЛИЦЕ

Член 17

Оштетеното лице може да бара непосредно од осигурувачот надомест на штета за која е одговорен осигуреникот/превозникот, но најмногу до износот на обврската на осигурувачот.

Ако оштетеното лице поднесе барање или тужба за надомест на штета директно кон осигурувачот, осигурувачот за тоа ќе го известува осигуреникот и ќе го повика да ги достави сите потребни докази и податоци, во согласност со член 12 став 11 од овие Услови, и ќе укаже самиот да преземе мерки заради заштита на своите интереси.

Ако во случај од претходниот став осигурувачот одлучи да му исплати на оштетениот надомест за штетата што тој ја претрпел, целосно или делумно, должен е за тоа да го известува осигуреникот.

ПРЕМИЈА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 18

За склучување осигурување во согласност со овие Услови, осигуреникот, односно договараכות на осигурувањето, е должен да плати фиксна (годишна) премија по едно возило во висина наведена во полисата за осигурување, во согласност со Тарифата на премии на осигурувачот за овој вид осигурување.

Покритието за осигурување на одговорноста на осигуреникот за туѓи/изнајмени возила за извршување на дејноста (еднократно или на одреден период), односно за возила што не биле пријавени во „Списокот на осигурени возила“, ќе биде валидно само ако осигуреникот (превозникот) со писмено барање побара осигурување на својата одговорност и за такви случаи и ако навреме ја исполни својата обврска од член 10 став 3 од овие Услови.

Покритието за осигурување на одговорноста на осигуреникот што поседува само влекач/и и во своето работење користи (прикачува) туѓи/изнајмени приколки (вклучително и приколки со странска регистарска ознака) ќе биде валидно само од моментот кога осигуреникот (превозникот) нив писмено ќе ги пријави на осигурувачот, пред започнување на секој поединечен транспорт, со наведување на сите елементи од барањето/пријавата, во согласност со обврските од член 8 став 4 и 5 од овие Услови. Во спротивно се применуваат одредбите на член 8 став 6.

the occurrence which may give rise to a claim with regard to liability under this insurance only by exception that the insurer has been notified on the appointed lawyer and therefore accepted the compensation for the defence costs. The insurer will not compensate the costs for criminal proceedings and the lawyer's fee engaged by the claimant.

The payment of the sum insured to the insured will relieve the insurer of any further liability for payment against indemnity for claim and costs for a single insured event.

DIRECT CLAIM FROM CLAIMANT

Article 17

The claimant may directly claim indemnity from the insurer for a loss or damage caused by the insured/carrier for the amount which may not exceed the liability of the insurer.

If the claimant submits its claim for indemnity or files the action directly to insurer, the insurer will notify the insured thereupon and request from them all necessary documents, evidence and information subject to article 12 paragraph 11 of this Insurance Policy and will advise the insured to take all measures to protect their interest.

If following the provisions set out in the paragraph above, the insurer makes decision and partially or fully pays indemnity for claim to the claimant, it is responsible to notify the insured thereupon.

INSURANCE PREMIUM

Article 18

For the insurance cover under these Terms and Conditions the insured or carrier or the policyholder is bound to pay annual insurance premium at fixed amount including one vehicle to the amount as stated in the insurance policy in line with the Premium Tariff for this type of insurance.

The insurance cover against liability for loss of or damage to goods carried by rented vehicles (conveyors to perform the transport on a one-time basis or periodically) and the conveyors that have not been listed in the schedule of insured vehicles - "List of insured vehicles", will be binding only if the insured/carrier send a written request to insurer for these cases to be included under the coverage of its insurance against liability for loss or damage as well as its prompt delivery of services as stipulated under the article 10 paragraph 3 hereto.

The insurance cover against liability for loss or damage caused by the insured who owns only tractor unit/s and where for carriage of goods it rents trailers from third parties (including even trailers from foreign suppliers), will be binding at the moment the insured (carrier) reports the list of rented trailers to the insurer prior to each transport and the insured provides all necessary information as required in the request form/application form as stipulated under the article 8 paragraphs 4 and 5 thereof. Otherwise, the provisions under the article 8 paragraph 6 shall be applied.

The insured or the policyholder is obliged to pay the annual



Осигуреникот, односно договарачот на осигурувањето, е должен да ја плати договорената премија за осигурување на денот на склучување на осигурувањето, односно во рокови за наплата на премијата утврдени во анексот кон полисата. Ако осигуреникот, односно договарачот на осигурувањето, не ја плати премијата во утврдениот рок, осигурувачот има право да пресмета камата за периодот на задолжување, во согласност со Законот за облигационите односи, и да изврши компензација со евентуален платив надомест на штета.

Одговорноста на превозникот за еднократен превоз може да се договори според овие Услови и висината на премијата што е предвидена во Тарифата на премии на осигурувачот за овој вид осигурување.

Ако превозното средство се состои од влечно и приклучно возило, неговата вкупна носивост се одредува како збир на влечното и приклучното возило.

amount of premium on the date the insurance contract is entered into, or by the terms of payment for the premium by instalments as scheduled in the Annex to insurance policy. If the insured or the policyholder fails to pay the premium by determined terms, the insurer shall calculate default interest pursuant the provisions under the Obligation Law and offset the outstanding premium with any possible payable indemnity for claim.

The liability of carrier for the transport on a one-time basis may be agreed upon provisions under these terms of the insurance policy and the amount of premium under the Tariff of premium for this class of insurance.

If the transport is performed by conveyor composed of a tractor unit and a trailer, its total load bearing capacity is determined as a sum of the respective units (tractor unit and the trailer).

ДОКУМЕНТИРАЊЕ НА БАРАЊЕТО ЗА НАДОМЕСТ НА ШТЕТА

Член 19

За остварување на правото за надомест на штета, осигуреникот е должен на осигурувачот да му ги приложи следниве документи во оригинал или прописно заверени фотокопии.

1. Пријава за штета во домашен и меѓународен транспорт, уредно пополнета со податоци за настанатата штета на стоката.
2. Полиса за осигурување на одговорност на превозникот.
3. Пријава за осигурување на одговорност на превозникот за туѓа/изнајмена (полу)приколка, во домашен и во меѓународен патен сообраќај.
4. Писмена изјава од возачот и неговиот помошник за причините и за околностите за настанување на штетата.
5. Фотографии од самото место каде што се случил настанот, од возилото со кое е превезувана стоката од неговата внатрешна и надворешна страна, како и од оштетената стока.
6. Сообраќајна дозвола од возилата со кои се превезувала стоката (влекач + полуприколка или камион + приколка), возачка дозвола од лицето/лицата што го управувало/ле возилото со кое се превезувала стоката.
7. Патен налог за лицето/та што го управувало/ле возилото со кое се превезувала стоката.
8. Отштетно побарување – приговор, рекламација (констатација на состојбата во која ја примил стоката) од купувачот до продавачот и/или превозникот.
9. Товарен лист, испратница и фактура/ри за пратката во случај и на поединечен и збирен транспорт.
10. Полициски записник при сообраќајна незгода, кражба, разбојништво, влез на мигранти и/или друго кривично дело.

CLAIMS DOCUMENTS

Article 19

If the claimant claims indemnity for loss or damage, the insured is bound to immediately forward it to the insurer together with all original documents or properly verified copies thereof, that is

1. Notification claim form in domestic and international carriage of goods properly completed with all details regarding the circumstances of the damaged goods;
2. Carrier's liability insurance policy;
3. Notification on the carrier's liability for loss of or damage to goods caused by the insured with rented (semi)trailers in domestic or international carriage of goods by road;
4. Written statement of the driver and his assistant for the cause of or circumstances of the loss occurrence;
5. Photographs of the scene of accident, of the conveyor transporting the goods taken from inside and outside and of the damaged goods;
6. Vehicles' registration certificates (tractor unit and semi-trailer or truck and trailer), driving license(s) of the driver(s) of the vehicle carrying out the goods;
7. Transport order for the driver(s) of the vehicle carrying out the goods;
8. Complaint, claim from the purchaser to seller and/or the carrier (freight claim by the owner of goods who at the moment of loss occurrence had it at their disposal);
9. Bill of lading, dispatch note and invoice(s) in case of a single contract or multiple contracts for the carriage of goods;
10. In case of traffic accident, robbery or burglary, theft, confiscation, intrusion of immigrants and/or other criminal act the police report is required for the circumstances of the accident;
11. Transport documentation – consignment note or CMR for international carriage of goods by road a first copy thereof accompanying the carriage of goods including all bor-



11. Превозен документ – ЦМР образец од договор за меѓународен патен превоз на стока, примерокот што ја следел стоката и на кој се наоѓаат сите печати во текот на поминувањето на граничните премини, како и печат за прием со забелешка на ЦМР листот или од страна на државен орган или сопственикот на стоката дека таа е оштетена.
12. Санитарен или фитосертификат на стоката пред поаѓање, ако е потребен во согласност со законот.
13. Записник од санитарна инспекција дека стоката не е за употреба.
14. Одлука од надлежен орган за уништување на стоката што не е за употреба поради целосно или делумно оштетување.
15. Фактура за уништување на оштетената стока.
16. Фактура за извршената поправка на оштетениот предмет што е оштетен при транспортот.
17. Фактура од превозникот за цената на превозот, до испраќачот/примачот во зависност од тоа кој го плаќа превозот.
18. Други докази и изјави врз основа на кои осигурувачот може да утврди постоење или непостоење на одговорноста на осигуреникот/превозникот за настаната штета, како и висината (обемот) на настаната штета.

Ако од околностите на настанувањето на штетата или од поднесените документи не може со сигурност да се утврди одговорноста на осигуреникот за настанување на штетата или нејзиниот износ, осигурувачот е должен да му даде на осигуреникот соодветни упатства заради одбрана од неосновани, недоказани или неоправдано високи барања за надомест на штета.

ВИСИНА НА НАДОМЕСТОТ ОД ОСИГУРУВАЊЕ

Член 20

Висината на надоместот од осигурување за делумна или целосна загуба на пратката се утврдува според нејзината вредност во време и место во кое била примена на превоз. Вредноста на стоката што е предмет на превоз се утврдува според берзанската цена на стоката или, ако таква цена не постои, според тековните пазарни цени, или доколку не постои берзанска цена на стоката или тековна пазарна цена, тогаш врз основа на нормалната вредност на стока од ист вид и квалитет, но не повеќе од максималниот обем на покривање во согласност со член 4 од овие Услови.

Ако осигуреникот превезувал пратка со поголема вредност од максималниот обем на покривање во согласност со член 4 од овие Услови, т.е. договорениот лимит во полисата за осигурување, а не ја пријавил во осигурување, односно нема полиса за дополнително осигурително покривање, во случај на настанување на штета на таквата пратка, при исплата на надоместот ќе се примени пропорција помеѓу осигурената вредност и вредноста на пратката.

- der stamps affixed thereto and the stamp for acceptance of delivered goods, any commentaries upon acceptance of the goods by the owner or any note issued by the government authority confirming the damage to goods;
12. Phytosanitary certificate for the consignment prior to any commencement of carriage, if necessary pursuant to legal regulations;
13. Sanitary inspection report issued by the competent authority that the goods is out of use;
14. In case the goods are partially or totally damaged, the decision on destruction of the goods issued by the competent authority;
15. Invoice covering costs for destruction of damaged goods transported by conveyor;
16. Invoice covering repair costs for the damaged item during the transportation;
17. Invoice issued by the carrier to seller/buyer/transport beneficiary for the freight cost depending on the contract party paying the carriage;
18. Other evidence, documents and statements which may serve as a proof for the insurer to determine whether there is or not any liability of the insured/carrier for the loss occurrence and the scope/value of the claim;

If by the circumstances of the occurred loss, or by the submitted documentation cannot with certainty be determined the insured's liability for the occurred loss or damage and the value of claim arising therefrom, the insurer is bound to the insured to give necessary instructions with regard to the legal as well as other actions, which are to be taken for the purpose of protecting against any unproved, groundless, or excessive claims for compensations.

CLAIM AMOUNT

Article 20

The amount of the compensation payable for partial or total loss of the load giving rise to a claim is determined according to the value of the goods at the time and place at which they were accepted for carriage.

The value of the goods subject to carriage shall be determined in reference to the stock market price, and if no stock market price can be defined, then by the current market price or if neither of that can be affected, then by the current reasonable price for goods of that particular kind and quality but up to the maximum limit of the coverage under this insurance pursuant to article 4 hereto.

If the insured transported goods the amount of which exceeds the maximum limit of coverage under this insurance pursuant to article 4 hereto or the agreed limit of the insurance policy, and did not declare it to insurer, or the insured does not hold insurance policy including additional coverage, in case of damage occurrence of such load, on settlement for the claim, a system of proportion of the sum insured to the goods value shall be applied.



РЕГРЕСНО ПРАВО

Член 21

Со исплата на штетата, на осигурувачот преминуваат сите права што осигуреникот ги имал кон лицата одговорни за штетата.

Осигуреникот е должен навреме да ги преземе сите потребни мерки за обезбедување на регресните права кон лицата одговорни за штетата.

Ако осигуреникот не постапи во склад со претходниот став, осигурувачот може од надоместокот на штетата да го одбие износот на штетата што ја претрпел поради тоа.

ЗАБРАНА ЗА НЕТОЧНО ПРИКАЖУВАЊЕ НА ОСИГУРИТЕЛНОТО ПОКРИТИЕ СО ПОЛИСАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ОДГОВОРНОСТА НА КОРИСНИЦИТЕ НА ПРЕВОЗОТ

Член 22

Со овие Услови е покриена само одговорноста на превозникот за штети на стоките што тој ги примил на превоз.

Осигуреникот е должен на соодветен начин, во согласност со трговските обичаи, на сопственикот на стоката да му даде до знаење дека со овие Услови не е осигурена самата пратка, односно дека со овие Услови не е склучено осигурување на стоката во транспорт – карго-осигурување. Ако осигуреникот постапи спротивно на одредбите од претходниот став и сопственикот на пратката го доведе во заблуда дека со овие Услови е осигурена и пратката, осигуреникот му одговара на сопственикот на пратката за сите обврски што настанале од таквиот однос.

ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 23

(Формулација од 300 978)

Ако поинаку не е договорено, договорот за осигурување произведува правно дејство почнувајќи од дваесет и четвртиот час на денот што е означен во полисата како ден на почеток на траењето на осигурувањето, па сè до завршувањето на последниот ден на рокот за кој е договорено осигурувањето.

Осигурувачот може да го раскине договорот за осигурување и пред рокот на истекот наведен во претходниот став на овој член ако битно се промениле околностите врз основа на кои е склучено осигурувањето.

Член 24

Во согласност со овие Услови и Тарифа, осигурување за одговорност на превозникот по возило се склучува за период од 1 (една) година или на пократки периоди од минимум 3, 6 или 9 месеци.

RIGHTS OF SUBROGATION

Article 21

Upon an indemnity being given or a payment being made by the insurer under this policy, the insurer shall be subrogated to the rights of the insured to third parties liable for the incurred loss.

The insured is obliged to promptly undertake all necessary measures and ensure the rights to recourse provision against third parties liable for the incurred loss.

If the insured fails to act in compliance with the provisions mentioned in the paragraph above, the insurer can, from the compensation payable deduct the amount of loss that the insurer suffered therefore.

SANCTIONS FOR MISINTERPRETATION OF INSURANCE COVER UNDER FRAUDULENT INSURANCE POLICY AGAINST LIABILITY OF TRANSPORTERS FOR LOSS OR DAMAGE TO GOODS

Article 22

Subject to these Terms & Conditions under the insurance policy only the carriers are covered against liability for loss of or damage to goods accepted for carriage.

The insured is obliged to explain to the owner of goods in a proper manner of a good trader following the trading customs that no cover is provided under this insurance policy for the consignment itself or that this insurance policy does not include goods in transit cover (cargo insurance).

If the insured fails to act in compliance with the provisions set out above in the foregoing paragraph and therefore mislead the owner of the goods by claiming that the insurance policy covers the goods in transit as well, the insured will be liable for any loss or damage arising from those circumstances before the owner of the goods.

INSURANCE PERIOD

Article 24

(Obligation Law Formulation 978)

The insurance contract enters into legal effect after the expiry of 24 hours of the day which is defined as inception date of the period of insurance in the insurance policy if not otherwise agreed and shall last up to the expiry of the 24 hours of the day defined in the insurance policy as an expiry date of the period of insurance.

The insurer may terminate the contract of insurance even before the expiry date stated in the paragraph above of this article provided that the circumstances on the basis of which the contract is concluded has significantly changed.

Article 24

Subject to the terms and conditions under this Policy the insurance is concluded for the period of one (1) year covering the liability of carrier for loss or damage to goods with one vehicle or even for shorter periods of three (3), six (6) or nine (9) months.



Член 25

Ако е договорено плаќање на премијата по склучување на договорот, обврската на осигурувачот започнува по истекот на 24-тиот час од денот што е наведен во полисата како ден на почеток на осигурувањето.

Ако договарамот на осигурувањето не ја плати премијата што доспева по склучување на договорот во договорениот рок, ниту пак тоа го стори која било заинтересирана страна, договорот за осигурување престанува по истекот на 30 дена од денот кога на договарамот му е врачено препорачано писмо со известување за доспеаноста на премијата, со тоа што тој рок не може да истече пред истекот на 30 дена од доспеаноста на премијата.

Во секој случај, осигурувањето престанува ако премијата не биде платена во рок од 1 година од денот на доспеаноста.

ВРЕМЕ НА ВАЖЕЊЕ НА ПОЛИСАТА

Член 26

Осигурувачот има обврска само ако осигурениот случај настанал за време на важноста на полисата за осигурување.

Осигурениот случај што настанал во време на важење на осигурувањето, а причината за настанувањето на штетата е од периодот пред склучување на осигурувањето или во време кога има прекин на осигурувањето, е покриен со осигурување само ако на договарамот на осигурувањето или на осигуреникот при склучување на осигурувањето или повторното склучување на осигурувањето, не им биле познати или не можеле да им бидат познати причините поради кои настанал осигурениот случај.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ВАЖНОСТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 27

Ако осигурувањето е склучено за осигурување на одговорноста на превозникот во патниот сообраќај во меѓународен транспорт, осигурителното покритење во согласност со овие Услови се однесува на осигурен случај што ќе настане на територијата на која било европска земја, вклучително и Велика Британија и азискиот дел на Турција, освен во оние земји што посебно се исклучени во полисата за осигурување.

Ако осигурувањето е склучено за осигурување на одговорноста на превозникот во патниот сообраќај во домашен транспорт, осигурителното покритење во согласност со овие Услови се однесува само на осигурен случај што ќе настане на територијата на Република Северна Македонија.

ПРОМЕНА НА СОПСТВЕНИКОТ НА ВОЗИЛО ВКЛУЧЕНО ВО ОСИГУРУВАЊЕ СПОРЕД ОВИЕ УСЛОВИ

Член 28

Ако возилото што е вклучено во осигурување/опфатено со осигурување го промени сопственикот за време на траењето на осигурувањето, правата по основа на

Article 25

If it is agreed that the premium will be paid after the insurance contract is concluded, the liability of the insurer shall commence after the expiry of 24 hours of the date designated in the policy as the inception date of insurance.

If the policyholder fails to pay the premium which falls due as soon as the insurance contract is concluded and within agreed term of payment, nor the payment is effected by any other interested party, the insurance shall terminate after the expiry of 30 day period from the date the policyholder receives the reminding letter on due premium by registered mail, and that term may terminate no later than thirty (30) days after the due date of the premium.

Moreover, the insurance shall terminate if the premium is not paid within the period of 1 (one) year from the due date of the premium.

VALIDITY PERIOD

Article 26

The insurer shall be liable under this insurance only if the insured event occurred during the validity period of the insurance policy.

The insured event which incurs during the period of insurance and the cause with regard to loss refer to period before the insurance is written or during the termination of insurance, shall be covered under insurance only if the policyholder or the insured when the insurance policy was written or reinstated were not aware of or should have not been aware of the circumstances under which the insured even occurred.

TERRITORIAL SCOPE

Article 27

If within the terms and conditions in the insurance policy, it protects a carrier against their liability for loss of or damage to goods during international transport by road the territorial scope of this cover shall include any European country, and Great Britain, and the Asian part of Turkey excluding those countries which have been specially listed in the policy.

If within the terms and conditions in the insurance policy, it protects a carrier against their liability for loss of or damage to goods during domestic transport by road the territorial scope of this cover shall refer only to the territory of the Republic of North Macedonia.

CHANGE OF OWNERSHIP FOR CONVEYOR INSURED WITHIN THESE TERMS AND CONDITIONS UNDER THE INSURANCE POLICY

Article 29

If the ownership for the conveyor transporting the goods under this insurance has been changed during the period of insurance, the rights exercised by the former carrier under this



осигурувањето според овие Услови не се пренесуваат на новиот сопственик, ако поинаку не се договори.

Договарачот на осигурувањето што склучил осигурување во согласност со член 18 од овие Услови (со фиксна премија за едно возило) има право на поврат на функционалната премија за неискористениот период на траење на осигурувањето, под услов да нема штета.

insurance and within terms and conditions thereof shall not be transferred to the new owner if not otherwise agreed.

The policyholder who entered into insurance agreement with the insurer pursuant to provisions set out in article 18 hereto (including fixed premium amount per conveyor) is entitled to return of functional premium with regard to the remaining period of insurance providing no loss giving rise to a claim incur.

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

FINAL PROVISIONS

ПРЕНОС НА ПРАВА И ОБВРСКИ

TRANSFER OF RIGHTS AND OBLIGATIONS

Член 29

Article 29

Пренос на правата и обврските од договорот за осигурување може да се изврши единствено со изречна писмена согласност на осигурувачот.

The transfer of rights and obligations under this insurance may be carried out only by explicit written consent from the insurer.

ПРИМЕНА НА ОВИЕ УСЛОВИ

APPLICATION OF THIS POLICY

Член 30

Article 30

Договорните страни го сметаат за меродавно во меѓусебните односи само тоа што е содржано во овие Услови и полисата за осигурување врз основа на овие Услови.

Both parties shall consider valid and binding only the content of the policy wording under these terms and conditions in their mutual communications and relations.

За сите усни договарања и појаснувања што не се во согласност со овие Услови и/или се во спротивност со нив ќе се смета дека не се меродавни за меѓусебните односи, освен ако не се составени во писмена форма како додаток на полисата за осигурување под услов да се потпишани од двете договорни страни.

Any oral agreements and clarifications which do not follow the terms and conditions under this policy and/or breach them shall be considered no valid and binding in their mutual communications and relations unless they are given in written form and endorsed to the insurance policy and signed by both parties.

За сè што не е уредено со одредбите на овие Услови, а е значајно за меѓусебните односи на договорните страни, на соодветен начин се применуваат прописите на Република Северна Македонија што ја регулираат оваа област што е предмет на осигурување, а ако се работи за осигурување на одговорноста на превозникот во патниот сообраќај во меѓународен транспорт, и одредбите од Конвенцијата за договорите за меѓународен патен превоз на стоки (ЦМР).

Matters not provided for in this insurance policy within terms and conditions thereof but being significant for mutual communications and relations between parties shall be governed by the regulations and provisions applied in the Republic of North Macedonia with respect to this class of business, and for the matters in relation to international transport of goods by road the provisions under the Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Roads (CMR) shall apply.

НАДЛЕЖНОСТ ВО СЛУЧАЈ НА СПОР

APPLICABLE LEGISLATION

Член 31

Article 31

Во случај на спор меѓу договорните страни, тој ќе се решава спогодбено или пред надлежниот суд во местото на седиштето на осигурувачот.

For any disputes arising out of this policy both parties shall endeavour to resolve the matter in an amicable manner by negotiation or before the court of competent jurisdiction in the place of residence of the insurer.

Меродавно право е македонското право.

This policy is subject to Macedonian law and jurisdiction.

ПРАВО НА ЖАЛБА

RIGHT TO COMPLAIN

Член 32

Article 32

Договарачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето може да достават жалба во однос на осигурувачот до Агенцијата за супервизија на осигурувањето, како орган надлежен за супервизија на друштвата за осигурување.

The policyholder the insured or the beneficiary may file a complaint against the insurer to the Insurance Supervision Agency which is the competent authority for supervision of insurance industry.



Дел II

ЗАДОЖИТЕЛНИ КЛАУЗУЛИ ЗА ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ

Овие клаузули се задолжителни и се составен дел на Условите за осигурување одговорност на превозниците во патниот сообраќај во домашен и во меѓународен транспорт.

Клаузулите за дополнителни покритија за „Одговорност на превозникот при патен превоз на стока“ се применуваат за годишни полиси со соодветна доплата на основната годишната премија за осигурување во согласност со Тарифата на

премии за дополнителни покритија на осигурувачот.

За секоја од клаузулите во овој дел ќе важат договорените лимити и франшизи за соодветната клаузула, освен доколку поинаку не се договори во полисата.

Со постигнување договор меѓу договарачот на осигурувањето / осигуреникот и осигурувачот, за дополнително покритие за една или повеќе клаузули, тие се наведуваат во посебни договарања во полисата, се пресметува дополнителна премија за секоја клаузула посебно и се однесува само за она што е договорено во конкретната клаузула. Сите други договорени услови остануваат непроменети.

КЛАУЗУЛА 1 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА КРАЖБА НА СТОКАТА ОД ВОЗИЛОТО ИЛИ ТОВАРНАТА КОМПОЗИЦИЈА

- Со оваа клаузула осигурувачот ја покрива одговорноста на осигуреникот за целосна или делумна загуба и/или оштетување на стоката како резултат на незаконско одземање / кражба на на стоката што е предмет на превоз или незаконско одземање/кражба на целото возило или товарната композиција, без оглед дали подоцна биле пронајдени под следниве услови:
 - возилото или товарната композиција да е паркирано на паркинг со обезбедување;
 - возилото или товарната композиција да е заклучено пред возачот да се оддалечи и возилото да е оставено без притоа во него да се оставени клучевите;
 - возилото или товарната композиција да е опремено со исправен и активиран систем за активно следење (GPS) во текот на превозот;
 - местото на случувањето да е посетено од надлежен полициски орган што издал документ во согласност со локалните законски регулативи.
- Одговорноста на осигурувачот е до лимитот договорен со договарачот на осигурувањето / осигуреникот, но не повеќе од сумата на осигурување во полисата.

PART II

CARRIER LIABILITY COMPULSORY CLAUSES

Within these terms and conditions under this policy these clauses are compulsory and considered an integral part of the carrier's liability for domestic and international carriage of load or goods by road.

The additional coverage clauses under carrier's liability for carriage of goods by road shall be included in the policies with one year of insurance period by additional premium payable by the insured beside the main annual insurance premium calculated in accordance with the Tariff of premiums for additional insurer coverage.

The agreed limits and deductibles for the respective clause will apply to each of the clauses in this section, unless otherwise agreed in the policy.

Upon entering into insurance contract of the policyholder/insured and the insurer including additional coverage for one or more clauses, they shall be stated separately within the policy, an additional premium is calculated for the respective clause and refers only to what is agreed in the respective clause. No any other agreed terms shall be changed.

CLAUSE 1 – CARRIER'S LIABILITY FOR THEFT OF GOODS FROM THE VEHICLE OR CARRYING CONVEYANCE

- This clause shall provide coverage by the insurer to the insured's liability for a full or partial loss and/or damage arising from confiscation/theft of the goods being transported or confiscation/theft of the vehicle or carrying conveyance, no matter they have been found later under the following circumstances:
 - the vehicle or carrying conveyance is parked in a safe and secured parking area;
 - the vehicle or carrying conveyance is locked before the driver abandons the vehicle leaving no keys inside;
 - the vehicle or carrying conveyance is equipped with functioning and active GPS tracking system during the transport;
 - a competent police authority attends a scene of accident and issue a valid document in accordance with local legal regulations.
- The insurer's liability shall be up to the limit agreed with the policyholder/insured and shall not exceed the sum insured stated in the policy.
- It is the responsibility of the insured to provide evidence for the loss occurrence subject to the provisions as stated in the above items 1.1 to 1.4 hereto under the reasonable and obvious circumstances noted in the relevant police



- Докажувањето за постоење на осигурен случај е одговорност на осигуреникот кога е евидентно постоењето на условите од точките 1.1. - 1.4. од оваа клаузула и се евидентирани во соодветниот полициски документ.
 - Се применува задолжителна франшиза во висина од 20%, но не помалку од 1.000 евра од вредноста за секое побарување за надомест на штета.
- For any claim caused by theft of goods the insured will pay compulsory deductible of 20% or not less than 1,000 euro for each and every loss.

КЛАУЗУЛА 2 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ТРАНСПОРТ НА СТОКА СО КАМИОН ЛАДИЛНИК

- Со оваа клаузула се покрива одговорноста на осигуреникот за штета и/или губење на стока за време на транспортот со камион ладилник, како резултат на ризик што според Условите не е исклучен.
- Камионот ладилник мора да има сертификат за сообразност и табличката за идентификација да биде во согласност со стандардите на АТП договорот и тие да биле валидни на денот кога настанал осигурениот случај.
- Осигуреникот е должен:
 - да ги одржува разладниот уред и системите за контрола на температурата исправни и во добра работна состојба;
 - при прифаќање на стоката, да провери дали температурата е соодветна со барањата за превоз и да ја докаже извршената проверка;
 - да го одржува поставениот температурен режим во просторот за ладење и сите барања според договорот за превоз на стока.
- Одговорноста на осигурувачот е до лимитот за еден осигурен случај договорен во осигурителната полиса според основното покритие.

КЛАУЗУЛА 3 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ТРАНСПОРТ НА СТОКА СО КАМИОН ЛАДИЛНИК СО ДОПОЛНИТЕЛЕН РИЗИК РАСИПУВАЊЕ НА СТОКАТА

- Со оваа клаузула, ако посебно се договори, може да се осигури и одговорноста на превозникот при превоз на стока со ладилници со вклучен дополнителен ризик – расипување на стоката од смрзнување, односно одмрзнување, како резултат на промена на температурата или истекување на средството за ладење.
- За осигурување на дополнителниот ризик расипување на стоката се применува задолжителна франшиза во висина од 10%, но не помалку од 1.000 евра од вредноста за секое побарување за надомест на штета.
- Осигурувањето може да се склучи според условите на клаузулата за транспорт на стока со контрола на температурата / ладилник со соодветна дополнителна

CLAUSE 2 – CARRIER'S LIABILITY FOR REFRIGERATED VEHICLES/ TEMPERATURE CONTROLLED CARGO

- This Clause shall provide coverage to insured's liability for loss or damage to goods transported by refrigerated vehicle against the risk insured under the policy within these terms and conditions.
- The refrigerated vehicle must have a Certificate of Conformity and the certification plate in compliance with the ATP agreement standards which should be valid on the day the insured event occurred.
- The insured is obliged
 - to ensure that the refrigeration unit and temperature control system is operating and running properly;
 - to check if the temperature at which the cargo is to be carried meets the transport requirements and provide evidence for the inspection prior to taking over the goods for carriage;
 - to ensure that the temperature setting requirement for the cargo in question complies with the ones stated in the contract during the transport.
- The insurer shall be liable up to the limit of liability each and every loss occurrence as agreed in the insurance policy under the basic coverage.

CLAUSE 3 – CARRIER'S LIABILITY FOR TEMPERATURE CONTROLLED CARGO INCLUDING ADDITIONAL RISK OF DETERIORATION OF GOODS

- Under this Clause, if specially agreed, carriers' liability for loss or damage to goods transported by refrigerated vehicle may be covered including additional risk of deterioration of goods caused by a rise or fall in temperature (defrost)/(freeze) resulting from variation in temperature or leakage of refrigerant.
- For the additional risk of deterioration of goods for refrigerated vehicle/temperature-controlled cargo the insured participate with 10% compulsory franchise each claim or minimum 1,000 euro.
- The insurance may be agreed in respect with the terms and conditions under the Temperature Controlled Cargo Clauses by charging an additional premium in accordance with the insurance Tariffs in respect to this insurance.



- премија во согласност со Тарифата на премии за овој вид дополнителен ризик за осигурување.
4. Со покритието на оваа клаузула се опфаќаат штети на стока во транспорт што се предизвикани со или настанале поради промена на температурата или истекување на средството за ладење, доколку се исполнат следниве услови:
- а) стоката да се превезува со возило (ладилник или фриго-контејнер) со АТП сертификат од овластена компанија, во кој се наоѓа апарат за евиденција на температурата во текот на целото патување (термограф) и доказ дека со тој апарат за следење на температурата се постапувало исправно и според препораките на договарачот на превозот-испраќачот или примачот на стоката;
 - б) целата опрема за контрола на температурата да се одржува во согласност со препораките на производителот и да се води редовен дневник за апаратот;
 - в) вработен, возач, службеник или агент на осигуреникот, кому му е доверено возилото со контрола на температурата или контејнер, да добил претходни инструкции за работа и ракување со апаратот за контрола на температурата (термокинг) од страна на производителот или нивниот овластен агент и да поседува сертификат – потврда ;
 - д) испраќачот, односно примачот на стоката, однапред треба да достави писмено известување до превозникот (и неговите подизведувачи) со кое се потврдува на која температура треба да се превезува стоката и да достави јасни инструкции што се однесува на барањата за поставување на температурата за предметната стока заедно со придружната документација за стоката и за тоа да се известат превозниците или другите подизведувачи што ги користел осигуреникот или неговите агенти;
 - е) превозникот и испраќачот на стоката треба да потпишат заедничка потврда за температурата при утовар пред испорака на стоката за транспорт; и
 - ж) превозникот треба да добие писмена потврда од примачот на стоката за температурата по испорака, а пред истовар на стоката.
- Со непридржувањето кон која било постапка што претставува услов од наведената клаузула ќе се смета како наведениот дополнителен ризик „расипување на стоката како резултат на промена на температурата или истекување на средството за ладење“ да не е опфатен со осигурувањето.
- Доколку осигуреникот не ги исполнува сите наведени услови за прием во осигурување со вклучен дополнителен ризик „расипување на
4. Under this Clause a cover shall be provided for any claim in respect of cargo caused by or arising from a change in temperature or leakage of refrigerant providing the conditions below are fulfilled:
- a) the cargo is in a temperature-controlled vehicle (refrigerated truck or frigo-container) with ATP certificate issued by authorised company and the vehicle is equipped to record the temperature for the entire journey (thermograph) and that such monitoring equipment is duly operated and running in accordance with the instructions of the sender or the consignee;
 - b) all temperature control equipment is serviced in accordance with the manufacturer's recommendations and the equipment log book is kept up-to-date;
 - c) any employee, driver, servant, or agent of the Assured who is entrusted with a temperature-controlled vehicle or container has received prior instruction in the operation and running of the temperature control equipment (thermoking) from the manufacturer or their authorised agent and proven by a certificate;
 - d) written confirmation of the temperature at which the cargo is to be carried is obtained from the sender or the buyer, that is the consignee, in advance and delivered to the carrier (and other subcontractors) and clear instructions with regard to the temperature setting requirements for the cargo in question are included with the documentation accompanying the cargo and communicated to any carriers or other subcontractors utilized by the Assured or their agents;
 - e) written confirmation of the temperature shall be signed off by the carrier and the sender when loading of the goods and prior to commencement of the transport; and
 - f) written confirmation of the temperature upon delivery is obtained from the consignee to the carrier prior to unloading.
- Any failure to comply with any of the terms and conditions mentioned above under this Clause will be regarded as the additional risk stated above – “deterioration of goods arising from change in temperature or leakage of refrigerant” is excluded from the cover.
- If the insured fails to meet all underwriting requirements against additional risk of deterioration of goods arising from change in temperature or leakage of refrigerant as stated in the Temperature Controlled Cargo Clause mentioned above, the insurer may write insurance with the insured without this additional risk and provide carriers liability for refrigerated vehicles/temperature-controlled cargo in domestic and international carriage by road.



- стоката како резултат на промена на температурата или истекување на средството за ладење“, наведени во клаузулата за транспорт на стока со контрола на температурата / ладилник, тој може да го склучи осигурувањето од одговорност без дополнителниот ризик, односно во согласност со клаузула 2 за осигурување на одговорноста на превозникот во меѓународен и домашен транспорт со ладилник..
5. При евентуален случај што резултирал со оштетување на превезената стока, осигуреникот треба да му ги достави на примачот, проценителот за штети на осигурувачот, податоците за одржуваниот температурен режим во текот на целиот превоз. Овие информации се даваат во моментот на настанот или во моментот на приемот на стоката од страна на примачот пред таа да биде растоварена.
- 5a. Во случај на барање за надомест на штета, се доставуваат документите наведени во член 19 од Условите, како и:
- фотокопија од сертификатот за сообразност на камионот ладилник;
 - податоци за одржуваниот режим на температура во текот на целиот транспорт, преземени од соодветниот уред, со кој се мерат и се евидентираат работата на разладниот уред и температуриите во товарниот простор;
 - документ за технички преглед на камионот ладилник што е валиден на денот на настанот;
 - документ издаден од специјализиран сервис што потврдува за технички дефект на разладниот уред;
 - фитосанитарен сертификат за стоката, кога тоа е предвидено со закон.
5. In case of a loss or damage to transported goods giving rise to a claim, the insured shall provide the consignee, the claim assessor of the insurer with the information regarding the temperature maintained in the refrigerated vehicle throughout the carriage. This information is provided at the time of loss occurrence or upon delivery and acceptance of the goods by the consignee prior to unloading.
- 5a. For any claim, besides the documents stated in the Article 19 hereof, the documents below should also be provided:
- a copy of the certificate of conformity of the refrigerated vehicle;
 - information regarding the temperature maintained in the refrigerated vehicle throughout the carriage obtained from a temperature data logger recording temperature and monitoring the temperature control system of refrigeration in the temperature-controlled chamber;
 - a document proving proper technical inspection of the refrigerated vehicle which is valid on the date of loss occurrence;
 - a document issued by a certified repair shop for technical deficiencies of the temperature control system of refrigeration;
 - phytosanitary certificate for the consignment, pursuant to legal regulations.

КЛАУЗУЛА 4 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА КОНТЕЈНЕР ПРИ СООБРАЌАЈНА НЕСРЕЌА, ПОЖАР И КРАЖБА

1. Со оваа клаузула, осигурувачот ќе ги покрие загубите / штетите на контејнерот, предизвикани од следниве осигурителни случаи:
- а) сообраќајна незгода, документирана според соодветниот редослед, што се јавува при движење на возилото и/или товарната композиција за кои е одговорен осигуреникот (неговиот вработен);
 - б) пожар што се појавил од возило и/или товарна композиција во процесот на движење;
 - в) кражба на контејнер како резултат на кражба на целата товарна композиција заедно со стоката и товарното возило / товарната композиција. Оваа покриеност важи само доколку покриеноста е
1. Under this Clause, the insurer will compensate the insured for the losses/damages to cargo container occasioned by the risks insured against:
- a) traffic accident, as documented in an appropriate order, which occurs while the vehicle and/or the carrying conveyance is moving and for which the insured (or an employee) is liable;
 - b) fire that occurs in a moving vehicle and/or carrying conveyance;
 - c) theft of a cargo container as a result of theft of the carrying conveyance itself and the carried goods and the truck/ carrying conveyance. This coverage is valid only if it is included in the insurance contract as "Clause I - Theft of goods together with a motor ve-



вклучена во договорот за осигурување како „Клаузула I – Кражба на стока заедно со моторно возило или товарна композиција“.

- 1.1. Одговорноста на осигурувачот за еден осигурен случај е до лимитот договорен меѓу осигуреникот и осигурувачот, но не повеќе од 5.000 евра за контејнер и 1.500 евра трошоци за неговото отстранување од местото на несреќата.
- 1.2. Се применува задолжителна франшиза од 5% од износот на секој пресметан надоместок за штета за контејнер, но не помалку од 200 евра од вредноста на штетата.
- 1.3. Надоместокот за штета од осигурувањето се плаќа врз основа на доставена фактура за поправка или врз основа на пазарната вредност на контејнерот во моментот на настанување на осигурениот случај, но не повеќе од договорениот лимит за тоа.

КЛАУЗУЛА 5 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА ШТЕТИ НАСТАНАТИ ОД УПАД НА НЕЛЕГАЛНИ ПАТНИЦИ / ЕМИГРАНТИ

1. Со оваа клаузула, осигурувачот ја покрива одговорноста на осигуреникот за тотална или делумна загуба и/или оштетување на стоката, која се појавила како резултат на дејствата на илегални патници што навлегле во товарните простории.
 - 1.1. Одговорноста на осигурувачот е до лимит од 5.000 евра, доколку поинаку не е договорено во полисата за осигурување
 - 1.2. Се применува задолжителна франшиза во висина од 10%, но не помалку од 500 евра од вредноста за секое побарување за надомест на штета.
 - 1.3. Се пресметува дополнителна премија за одговорност на превозникот, во согласност со Тарифата на премии за овој дополнителен ризик на осигурување.

КЛАУЗУЛА 6 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ПРЕВОЗ НА НОВИ ПАТНИЧКИ АВТОМОБИЛИ

1. Со оваа клаузула, осигурувачот ја покрива одговорноста на осигуреникот за штетата настаната при транспорт на нови патнички автомобили и/или товарни возила.
2. Во случај на барање за надомест на штета, треба да се достават документите наведени во Условите, како и
 - 2.1. фотографии, во случај кога има впишана забелешка од страна на превозникот при утоварот на возилата;
 - 2.2. фотографии од соодветните делови на транспортерот на автомобили, кога штетата е

hicle or carrying conveyance".

- 1.1. The liability of the insurer for one insured event is up to the limit agreed between the insured and the insurer, and shall not exceed 5,000 euro per cargo container and 1,500 euro for costs incurred for its disposal from the scene of accident.
- 1.2. A compulsory 5% deductible is applied for every calculated compensation for cargo container related claim, but not less than 200 euro of the claim value.
- 1.3. The compensation for the claim shall be paid against an invoice for repair or at the amount compared to the market value of the cargo container at the time the insured event occurred, but shall not exceed the agreed limit of liability of insurer.

CLAUSE 5 – CARRIER'S LIABILITY FOR LOSS OR DAMAGE CAUSED BY INTRUSION OF ILLEGAL PASSENGERS/IMMIGRANTS

1. Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for total or partial loss and/or damage to goods, which occurred as a result of actions of illegal passengers who has intruded into the cargo compartment.
 - 1.1. The liability of the insurer is up to a limit of 5,000 euro, unless otherwise agreed in the insurance policy.
 - 1.2. For any claim the insured will pay compulsory 10% deductible or not less than 500 euro for each and every loss.
 - 1.3. For carrier liability insurance an additional premium is calculated in accordance with the Tariff of premiums for this additional risk.

CLAUSE 6 – CARRIER'S LIABILITY FOR CARRIAGE OF NEW PASSENGER CARS

1. Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for the loss or damage incurred during the transport of new passenger cars and/or trucks.
2. In case of a claim for indemnity, the documents specified within terms and conditions under this policy shall be submitted together with
 - 2.1. photographs, in case there is a note written by the carrier when loading the passenger cars;
 - 2.2. photographs of respective parts of the conveying vehicle, when there is a mechanical damage to the conveying vehicle;
 - 2.3. a copy of the invoice for repairing damages to trans-



- предизвикана од механичко оштетување на транспортерот на автомобили;
- 2.3. фотокопија од фактурата за санирање на штетата на транспортираниот автомобил. Фактурата што е на странски јазик мора да се достави со превод на македонски јазик.
3. Дополнителни обврски на осигуреникот:
- 3.1. Да се евидентира какво било оштетување на шасијата на возилата, за која примачот при истовар направил забелешка во товарниот лист, при што заедно со известувањето ги испратил и направените фотографии на е-пошта: steti@insumak.mk. По испраќањето на фотографиите и известувањето, осигурувачот исто така има право да изврши увид.
4. Одговорноста на осигурувачот е до лимитот за еден осигурен случај договорен во осигурителната полиса според основното покритие.
5. Се применува задолжителна франшиза во висина 10 % или 1000 евра од вредноста на штетата за секое побарување за оштетен автомобил, освен ако поинаку не се договори во полисата.
- ported passenger car. The invoice that is in a foreign language must be translated into Macedonian language.
3. Additional obligations of the insured:
- 3.1. To record any damage to the chassis of the vehicles for which the consignee made a note in the consignment note upon unloading, and send the photos together with the notification by e-mail to: steti@insumak.mk. After sending the photos and the notice, the insurer also has the right to inspect and make a survey.
4. The insurer shall be liable up to the limit of liability each and every loss occurrence as agreed in the insurance policy under the basic coverage.
5. For any claim arising from a damage to any passenger car, the insured will pay compulsory 10% deductible or 1,000 euro each and every loss, unless otherwise agreed in the policy.

КЛАУЗУЛА 7 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА НАДОМЕСТ НА ШТЕТА ПО ДОГОВОРЕНИ УСЛОВИ

1. Во случај на делумна или тотална штета на стоката, со осигуреникот може да се договори и наведе во полисата за осигурување, надомест на штета во износ до 20 евра по килограм бруто-тежина но не повеќе од лимитот на осигурително покритие, односно сумата на осигурување во полисата.
2. Притоа, се пресметува дополнителна премија за одговорност на превозникот, во согласност со Тарифата на премии за овој дополнителен ризик на осигурување.

КЛАУЗУЛА 8 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ПРЕВОЗ НА НОВИ ТЕШКИ И ВОНГАБАРИТНИ ТОВАРИ

1. Со оваа клаузула се покрива одговорноста на осигуреникот за настаната штета при транспорт на нови тешкотоварни возила, машини и/или опрема со единечна тежина поголема од 20 тони и вонгабаритен товар.
2. Одговорноста на осигурувачот е до лимитот за еден осигурен случај договорен во осигурителната полиса според основното покритие.
3. Осигуреникот е должен да ги исполни барањата за движење на вонгабаритни и/или тешки патни возила според законодавството на соодветната територија и/или земјата на транзит. Во спротивен случај, осигурувачот не должи надомест на штета од осигурување.

CLAUSE 7 – CARRIER'S LIABILITY FOR COMPENSATION OF CLAIMS UNDER AGREED TERMS

1. In case of a partial or total loss or damage to goods, the insurer can agree with the insured a compensation in the amount of up to 20 euro per kilogram of gross weight and include it in the insurance policy, but not exceeding the limit of liability of insurer or the sum insured as stated in the insurance policy.
2. Therefore, an additional premium is calculated for the carrier liability insurance cover in accordance with the Tariff of premiums for this additional risk.

CLAUSE 8 – CARRIER'S LIABILITY FOR CARRIAGE OF NEW HEAVY AND OVERSIZE LOADS

1. Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for the loss or damage incurred during the carriage of new heavy trucks, machines and/or equipment with a single weight exceeding 20 tons and an oversize load (or overweight load).
2. The insurer shall be liable up to the limit of liability each and every loss occurrence as agreed in the insurance policy under the basic coverage.
3. The insured is obliged to meet the required regulations according to the legislation of the respective territory and/or country of transit in order for the oversize/overweight vehicle and/or heavy trucks to legally travel on the roadways. Otherwise, the insurer will not be liable for any claim of indemnity.



4. Се применува безусловна франшиза во висина од 200 евра за секое побарување за оштетен автомобил, освен ако не се договори поголема сума во полисата.
4. For any claim arising from a damage to any car, the insured will pay unconditional deductible at the amount of 200 euro each and every loss, unless higher amount is agreed in the policy.

КЛАУЗУЛА 9 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ПРЕВОЗ НА КОРИСТЕНИ ТЕШКИ И ВОНГАБАРИТНИ ТОВАРИ

CLAUSE 9 – CARRIER'S LIABILITY FOR CARRIAGE OF USED HEAVY AND OVERSIZE LOADS

1. Со оваа клаузула се покрива одговорноста на осигуреникот за настаната штета при транспорт на користени тешкотоварни возила, машини и/или опрема со единечна тежина поголема од 20 тони и вонгабаритен товар, како резултат на следните настани што се случиле во текот на превозот:
 - 1.1. сообраќајна несреќа, документирана според соодветниот редослед, што се случила при движење на моторното возило и/или товарната композиција за кои е одговорен осигуреникот (неговиот вработен);
 - 1.2. пожар.
 2. Надоместот за штета од осигурување се плаќа врз основа на доставена фактура за поправка или врз основа на договореното покритие на килограм бруто-тежина, но не повеќе од договорениот лимит за случај.
 3. Во ниту еден случај, износот на надоместокот за штета не смее да ја надмине вредноста на оштетениот товар наведена во царинската декларација, фактурата или друг службен документ што му ја потврдува вредноста и е ограничен на договореното покритие за килограм бруто-тежина.
 4. При прифаќање на превоз на употребувани тешки и вонгабаритни товари, осигуреникот е должен да изврши увид, идентификација и фотографирање. Во товарниот лист и/или во протоколот за примопредавање треба да бидат евидентирани сите утврдени мани и недостатоци на делови од товарот. Сите недостатоци треба да бидат фотографирани со посебни фотографии во крупен кадар, при што се наведува вкупниот број на снимени фотографии.
 5. Осигуреникот е должен да ги исполни барањата за движење на вонгабаритни и/или тешки патни возила според законодавството на соодветната територија и/или земјата на транзит. Во спротивно, осигурувачот нема да должи надомест за штета од осигурување.
 6. Се применува задолжителна франшиза во висина од 10 % од доспеаниот надоместок за штета од осигурување.
1. Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for the loss or damage incurred during the carriage of used heavy trucks, machines and/or equipment with a single weight exceeding 20 tons and an oversize load (or overweight load) resulting or arising from any other occurrences during the carriage of goods:
 - 1.1. traffic accident, as documented in an appropriate order, which occurs while the vehicle and/or the carrying conveyance is moving and for which the insured (or an employee) is liable;
 - 1.2. fire.
 2. The compensation for the claim shall be paid against an invoice for repair or based on the agreed coverage per kilogram gross weight, but shall not exceed the agreed limit of liability each and every loss occurrence.
 3. In no event shall the amount of the compensation exceed the value of the damaged load specified in the customs declaration, invoice or any other official document confirming its value and the amount is limited to the agreed kilogram gross weight coverage.
 4. The insured is obliged upon taking over of the used heavy and oversized loads for carriage to inspect, identify and take pictures of the load. All identified defects and deficiencies of parts of the consignment should be noted in the consignment note and/or explained in the handover protocol. Close-up photos of all defects should be taken and the total number of photos should be stated.
 5. The insured is obliged to meet the required regulations according to the legislation of the respective territory and/or country of transit in order for the over-size/overweight vehicle and/or heavy trucks to legally travel on the roadways. Otherwise, the insurer will not be liable for any claim of indemnity.
 6. For any claim the insured will pay compulsory 10% deductible.

КЛАУЗУЛА 10 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА ПРЕВОЗ НА ОПАСНИ МАТЕРИИ ОД КЛАСА 1 СПОРЕД КЛАСИФИКАЦИЈАТА ADR

CLAUSE 10 – CARRIER'S LIABILITY FOR CARRIAGE OF DANGEROUS GOODS OF CLASS 1 ACCORDING TO ADR CLASSIFICATION

1. Со оваа клаузула се опфаќа одговорноста на осигуреникот за штета и/или губење на товар од класа
1. Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for the loss of or damage to goods under Class 1



- 1 според класификацијата ADR.
 2. Осигуреникот е должен да ги исполнува сите услови на Европската спогодба за превоз на опасни материји по пат (ADR), како и барањата за превоз на опасни материји во согласност со законските регулативи на соодветната територија и/или земјата на транзит. Во спротивно, осигурувачот нема да должи надомест за осигурување
 3. Обврска на осигурувачот е до лимитот за еден осигурен случај договорен во осигурителната полиса според основното покритие.
2. The insured is obliged to meet all the requirements of the European Agreement on Transport of Dangerous Goods by Road (ADR), as well as the ones according to the legislation of the respective territory and/or country of transit in order for the vehicle to legally travel on the roadways. Otherwise, the insurer will not be liable for any claim of indemnity.
 3. The insurer shall be liable up to the limit of liability each and every loss occurrence as agreed in the insurance policy under the basic coverage.

КЛАУЗУЛА 11 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ УТОВАР И РАСТОВАР НА СТОКА

1. Со оваа клаузула во полисата и со соодветна доплата на премија се осигурува одговорноста на превозникот по докажана вина за целосна или делумна загуба и/или оштетување на стоката настаната при утовар и растовар на товарот на превозното средство што според договорот за превоз го извршува осигуреникот, односно превозникот или негов вработен. (Исклучени се сервиси за преселба.)
2. Максимална обврска на осигурувачот за надомест на штета е до лимитот за еден осигурен случај договорен според основното покритие, доколку поинаку не се договори и наведе во полисата. Во согласност со член 17 од Условите, врз основа на фотография, записник на самото место потпишан од осигуреникот и испраќачот, односно примачот, соодветна фактура или друг документ за вредност на пратката или во моментот на настанување на случајот, но не повеќе од договорениот лимит за тоа.
3. Се пресметува дополнителна премија за одговорност на превозникот, во согласност со Тарифата на премии за овој дополнителен ризик на осигурување.

КЛАУЗУЛА 12 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ЗА ПОКРИТИЕ ЗА ТРОШОЦИ ВО СЛУЧАЈ НА ГЕНЕРАЛНА ХАВАРИЈА И СПАСУВАЊЕ

1. Осигурителното покритие важи за моторното возило и/или приколка/полуприколка, сопственост на осигуреникот, кое се наоѓа на траектот и за кое осигуреникот платил за место на конкретниот траект.
2. Осигурителното покритие започнува кога моторното возило и/или приколката/полуприколката се прицврстени на траектот и завршува кога возилото и/или приколката/полуприколката се ослободуваат од прицврстувањето на последното пристаниште.
3. Осигурителното покритие опфаќа фериботски услуги што започнуваат или завршуваат на пристаниште што се наоѓа на територијата на Европа и Турција.
4. Во случај на појава (објава) на генерална хаварија, осигурувачот ќе изврши плаќање на депозит или ќе

CLAUSE 11 – CARRIER'S LIABILITY FOR LOADING AND UNLOADING GOODS

1. The insurance policy including this Clause and appropriate additional premium shall provide cover for the liability of a carrier found guilty for a full or partial loss of and/or damage to goods arising from loading in or unloading the goods from the conveying vehicle performed by the insured or the carrier, servant or employee under the contract of carriage (Relocation services are excluded.)
2. The maximum liability of the insurer for compensation is up to the limit of liability each and every loss occurrence under basic insurance coverage, unless otherwise agreed and stated in the policy. Within these terms and conditions under this policy and the Article 17 hereof, based on photographs, report signed by the insured and the sender, or the buyer or consignee at the scene of accident, separate invoice or other document proving the value of the carriage or at the time of loss occurrence, but shall not exceed the agreed limit.
3. For the carrier's liability an additional premium is calculated in accordance with the Tariff of premiums for this additional risk.

CLAUSE 12 – CARRIER'S LIABILITY FOR EXPENDITURES INCURRED FOR GENERAL AVERAGE AND SALVAGE

1. The insurance coverage applies for the motor vehicle and/or trailer/semi-trailer owned by the insured, which is on board the vessel and the insured has paid for stowage location.
2. The insurance cover shall commence when the motor vehicle and/or trailer/semi-trailer is properly secured on the stowage location and ceases when the vehicle and/or trailer/semi-trailer is released from the vessel at the last port.
3. Insurance policy provides coverage to shipping services starting or ending at a port located in Europe and Turkey.
4. In case of occurrence (announcement) of a general average, the insurer will make a deposit payment or issue a guarantee for the average/a bond as a warranty for the



- издаде гаранција за хаварија / обврзница како гаранција за корисникот. Лимитот за осигурителното покритие е 10 000 € за еден случај.
- Во случај на диспашорски извештај (диспашор е висококвалификуван специјалист – проценител во областа на морското право и практика) составен врз основа на закон или во согласност со правилата на York Antwerp, осигурувачот плаќа определен пропорционален удел од трошоците за генералната хаварија и спасување што одговара на конкретното возило и/или приколка/полуприколка и додатоците фиксирани на него.
 - Осигурителното покритие не важи за содржината и за товарот во возилото и/или приколката/полуприколката во смисла на оваа клаузула.
 - Осигурителното покритие не важи за загубите поврзани со неможноста да се користи возилото и/или приколката/полуприколката, како и какви било директни и индиректни загуби поврзани со тоа.
 - Во случај на генерална хаварија за која знае осигуреникот, тој е обврзан веднаш да го известува осигурувачот за неа, покриеноста од осигурување зависи од исполнувањето на оваа обврска.
 - Секое друго осигурување во кое е предвидено покритие за овие трошоци ќе има предност пред покриеноста според оваа клаузула.
- user. The limit of liability is 10,000 euro each and every loss occurrence.
- In the event of an average adjuster report (highly qualified specialist - adjuster in the field of maritime law and practice) created in compliance with law or in accordance with the York Antwerp rules, the insurer shall compensate a certain proportion of the expenditures incurred for the general average and salvage corresponding to the respective vehicle and/or trailer/semi-trailer and the accessories fixed on it.
 - The insurance cover does not apply to the contents and the load in the vehicle and/or the trailer/semi-trailer in the meaning of this Clause.
 - The insurance coverage does not apply to losses related to the inability to use the vehicle and/or trailer/semi-trailer, as well as any direct and indirect losses related to it.
 - In case of a general average which the insured is aware of, the insured is obliged to immediately notify the insurer about it, and the validity of the insurance coverage is dependable on the fulfilment of this obligation.
 - Any other insurance that provides coverage for these expenditures shall prevail over the coverage under this Clause.

КЛАУЗУЛА 13 – ОДГОВОРНОСТ НА ПРЕВОЗНИКОТ ПРИ ПРЕВЕЗУВАЊЕ НА УПОТРЕБУВАНИ ПАТНИЧКИ АВТОМОБИЛИ

CLAUSE 13 – CARRIER'S LIABILITY FOR CARRIAGE OF USED PASSENGER CARS

- Со оваа клаузула, осигурувачот ја покрива одговорноста на осигуреникот за штетата настаната при превозот на употребувани патнички автомобили и/или товарни возила, како последица на следниве настани што се случиле во текот на транспортот:
 - сообраќајна несреќа, документирана според соодветниот редослед, што се случила при движење на возило и/или товарна композиција за кои е одговорен осигуреникот (неговиот вработен);
 - пожар.
 - Надоместот за штета од осигурување се плаќа врз основа на доставена фактура за поправка или врз основа на договореното покритие на килограм бруто-тежина, но не повеќе од договорениот лимит за случај.
 - Во ниту еден случај, износот на надоместокот за штета не смее да ја надмине вредноста на оштетеното возило наведена на царинската декларација, фактурата или друг службен документ што му ја потврдува вредноста и е ограничен на договореното покритие за килограм бруто-тежина.
 - При прифаќање на превоз на употребуван автомобил, осигуреникот е должен да изврши увид,
- Under this Clause, the insurer will cover the liability of the insured for the loss or damage incurred during the carriage of used passenger cars and/or trucks resulting or arising from any other occurrences during the carriage of goods:
 - traffic accident, as documented in an appropriate order, which occurs while the vehicle and/or the carrying conveyance is moving and for which the insured (or an employee) is liable;
 - fire.
 - The compensation for the claim shall be paid against an invoice for repair or based on the agreed coverage per kilogram gross weight, but shall not exceed the agreed limit of liability each and every loss occurrence.
 - In no event shall the amount of the compensation exceed the value of the damaged vehicle specified in the customs declaration, invoice or any other official document confirming its value and the amount is limited to the agreed kilogram gross weight coverage.
 - The insured is obliged upon taking over of the used passenger car for carriage to inspect, identify and take pictures of that used car. Check if the chassis number according to the make and model is identical to the one written in the accompanying documents for the vehicle.



- идентификација и фотографирање на користениот автомобил. Се проверува дали е идентичен бројот на шасијата според марката и моделот и оној што е запишан во придружните документи за возилото. Фотографирањето на употребуваниот автомобил треба да е направено со најдобро можно осветлување и видливост, однапред и одзади, од секоја дијагонала, под агол за да може да се види од сите страни. Дополнително се врши фотографирање на бројот на шасијата. Во товарниот лист и/или во протоколот за примопредавање треба да бидат евидентирани сите утврдени недостатоци на употребуваниот автомобил, како и деловите што недостасуваат, лајсни, украсни капаци и други, доколку ги има. Сите недостатоци треба да бидат фотографирани со посебни фотографии во крупен кадар, при што се наведува вкупниот број на снимени фотографии.
- Одговорноста на осигурувачот е до лимитот за еден осигурен случај договорен во осигурителната полиса според основното покритие.
 - Се применува задолжителна франшиза во висина од 200 евра за секое побарување за оштетен автомобил, освен ако не се договори поголема сума во франшизата
- The photograph of the used car should be taken using the best possible lighting and visibility, of the front and rear, from each angle so that it can be seen from all sides. The chassis number is additionally photographed. All identified defects of the used car should be noted in the consignment note and/or explained in the handover protocol, as well as the missing parts, mouldings decorative covers and other items, if any. Close-up photos of all defects should be taken and the total number of photos should be stated.
- The insurer shall be liable up to the limit of liability each and every loss occurrence as agreed in the insurance policy under the basic coverage.
 - For any claim arising from a damage to any car, the insured will pay compulsory deductible at the amount of 200 euro each and every loss, unless higher amount is agreed in the policy.

Бр.02-9727/2-1
Датум: 30.12.2021 година

Претседател на Управен одбор
Бошко Андов

Number: 02-9727/2-1
Date: 30.12.2021

President of the Management Board
Bosko Andov

Овие Услови за осигурување ги донесе Управниот Одбор на Друштвото на својата 403-ма редовна седница одржана на 30.12.2021 година, со одлука бр. 02-9727/2 со примена од 01.01.2022.

Лектор Кристина Велевска

These Terms and Conditions were adopted by the Management Board of the Company at its 403th regular session held in 30.12.2021 and approved by the Decision no. 02-9727/2 issued thereon to become effective in 01.01.2022.

Edited: Kristina Velevska